

УДК 811.11+811.13;81'25
№ держреєстрації 0107U001234

Міністерство освіти, науки, молоді і спорту України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
58012 м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2; тел.: (0372) 58-48-36
факс: (0372) 58-48-18, nd-office@chnu.edu.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з наукової роботи
проф. _____ О.Г.Ушенко
_____ 2012 р.

**ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ
СУЧАСНІ НАУКОВІ ПАРАДИГМИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ІНШОМОВНОГО ДИСКУРСУ**

Керівник теми
кандидат філологічних наук, доцент

Т.Д. Івасютин

2012

СПИСОК АВТОРІВ

Керівник НДР,

завідувач кафедри

сучасних іноземних мов та перекладу

кандидат філологічних наук,

доцент

31.XII.2011

Т.Д.Івасютин

к.ф.н., доцент

31.XII.2011

О.Я.Івасюк

к.ф.н., доцент

31.XII.2011

М.М.Лучак

к.ф.н., доцент

31.XII.2011

З.Б.Куделько

к.пол.н., доцент

31.XII.2011

В.В.Семенко

к.пол.н., доцент

31.XII.2011

В.В.Богатирець

к.ф.н., доцент

31.XII.2011

Т.А.Басняк

к.ф.н., доцент

31.XII.2011

І.І.Логвінов

к.ф.н., доцент

31.XII.2011

О.Ф.Слюсар

асистент

31.XII.2011

О.Б.Звягінцева

асистент

31.XII.2011

К.В.Тулюлюк

асистент

31.XII.2011

В.В.Нічий

асистент

31.XII.2011

О.І.Камінська

Нормоконтроль

Л.М.Холодницька

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 78 стор., 218 джерел.

Об'єкт дослідження: Сучасні наукові парадигми дослідження іншомовного дискурсу.

Мета роботи: вивчити та дослідити у різних площинах мовного дискурсу, сучасні ще не досліджені перекладознавчі, лінгвістичні та літературознавчі аспекти іноземних мов.

Комплексно досліджено безособові конструкції французької мови; опрацьовано лексико-семантичні особливості терміносистеми дипломатії; уперше здійснено соціо-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів; науково досліджена частотність вживання сенсоризмів у жіночому та чоловічому наративах, вперше здійснений системний політологічний аналіз процесу становлення та визнання політики багатокультурності в Канаді.

Розглянуто соціально-ідеологічні, філософські, морально-психологічні аспекти творчості деяких сучасних письменників Франції та Квебеку; досліджено окремі літературні явища з позицій сучасної компаративістики; проаналізовані погляди відомого французького поета Г.Аполлінера щодо українських художників Паризької школи; уперше вивчено і систематизовано частину франкофонної магрибської літератури та ідентифіковано літературний досвід письменницької постаті Г. фон Реццорі; підкреслено зростаючу роль перекладу у сучасному світі та висвітлено головні аспекти перекладацької та перекладознавчої діяльності відомих перекладознавців; уперше досліджені та опубліковані матеріали про французьке консульське агентство в Чернівцях, а також підкреслена роль Буковини як Європи в мініатюрі; досліджено практичне застосування лінгвокраїнознавчого аспекту в методиці викладання іноземних мов.

БАГАТОКУЛЬТУРНІСТЬ КАНАДИ, МАТЕРИКОВА МОВА,
НАЦІОНАЛЬНА САМОСВІДОМІСТЬ, ДІАСПОРА, ЕТНОМЕНЕДЖМЕНТ,

УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНІКАТ, ГЕРМЕНЕВТИКА, КОНСУЛЬСЬКЕ АГЕНТСТВО, «ФРАНЦУЗЬКІ» ЧЕРНІВЦІ, БУКОВИНА, АНТРОПОНІМ, ПРИЗВИЩА БУКОВИНИ, МОВНІ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ, МЕТРИЧНІ КНИГИ, КОМПАРАТИВІСТИКА, БЕЗОСОБОВІСТЬ, ВИДИМИЙ ПІДМЕТ, РЕАЛЬНИЙ ПІДМЕТ, СЕКВЕНЦІЯ, БЕЗОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ, ТЕМА, РЕМА, КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ, ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО, ПРАГМАТИКА, МЕТОДИКА, АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД, ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ, ГОЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПЕРЕКЛАДУ, АКУЛЬТУРИЗАЦІЯ, КОМПАРАТИВІСТИКА, СЕНСОРИЗМИ, ПАРИЗЬКА ШКОЛА, ГОЛОКОСТ, ОНТОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ, РАСОВИЙ ДЕТЕРМІНІЗМ, НАРАТИВНА СТРАТЕГІЯ, МІФ, АНТИТЕЗА, АМЕРИКАНСКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ РОМАН.

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	7
1.	ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	12
1.1	Вживання безособових конструкцій у сучасній французькій мові: структурно-семантичний та функціональний аспекти.....	12
1.2	Терміносистема дипломатії та міжнародних відносин: синтагматичні та парадигматичні особливості.....	13
1.3	Соціологічно-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів.....	16
1.4	Функціонування сенсорної лексики у художній прозі.....	18
2.	ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	20
2.1	Г.Аполлінер про українських художників Паризької школи.....	20
2.2	Ф.Моріак як чинник творчої лабораторії європейського порівняльного літературознавства.....	24
2.3	Літературно-філософські погляди сучасного французького письменника Ф.Ченга.....	26
2.4	Декілька міркувань щодо роману М.Івасюка «В царстві вертухаїв».....	27
2.5	Сучасний франкомовний роман Канади (Квебеку).....	29
2.6	Становлення літературного процесу на межі маргінальних форм (франкомовні алжирські письменниці: А.Джебар, Л.Себбар).....	32
2.7	Міфологема східноєвропейської культури в творчості Грегора фон Реццорі.....	34
3.	ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	38
3.1	Деякі проблеми історії, теорії та практики українського художнього перекладу.....	38
3.2	В.Сімович – популяризатор творчості Ж.-Б.Мольєра на Буковині.....	40

4.	ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА.....	42
4.1	Феномен канадського мультикультуралізму.....	42
4.2	Французька присутність у Чернівцях та Буковині у міжвоєнний період (1920 – 1940 рр.).....	45
	ВИСНОВКИ.....	48
	ДОДАТОК: ПУБЛІКАЦІЇ З ТЕМИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	52

ВСТУП

Враховуючи важливі зміни і новації в літературознавстві, перекладознавстві, лінгвокраїнознавстві, кафедра протягом звітного періоду розробляла тему „Сучасні наукові парадигми дослідження іншомовного дискурсу”.

Як відомо, в наш час змінюється не лише концептуальна основа дослідження іноземних мов, а й співвідношення наукових дисциплін філологічного профілю, різних аспектів конкретної мови. Маємо передусім на увазі лінгвокраїнознавство, літературознавство та перекладознавство, галузі, які є невід’ємною складовою усього комплексу філологічних наук.

У зв’язку з цим важливим є тісний зв’язок лінгвістичних та літературознавчих аспектів дослідження із країнознавчими або цивілізаційними елементами. Однак останні не можуть складати лише констатацію фактів нерідною мовою, що потребує як базових лінгвістичних знань, так і додаткових, пов’язаних зі знаннями національних, політичних реалій, з одного боку, та їх перекладацьких еквівалентів, віднаходження яких має базуватися на фахових знаннях, з іншого.

У сучасній лінгвістичній науці переважає методичний принцип ”від форми до змісту”, тобто аналіз їх семантичного змісту проводиться в основному під кутом зору мовних засобів їх вираження. Саме в такому контексті розглядалися лінгвістичні проблеми деякими викладачами кафедри. Зокрема, асистент Нічий В.В. завершила написання кандидатської дисертації на тему „Безособові конструкції у французькій мові: структурно-семантичний та функціональний аспекти”. Дисертацію присвячено дослідженню безособових конструкцій французької мови у структурно-семантичному та функціональному аспектах. Проблематика роботи визначається сучасним спрямуванням мовознавчих студій до вивчення структурно-семантичних та функціонально-прагматичних характеристик мовних одиниць у висловленні.

Науково-технічна революція внесла істотні зміни в лінгвістичну модель світу, що спричинило виникнення нової прикладної дисципліни – термінознавства. Доц. Куделько З.Б. продовжувала науково-дослідницьку роботу у галузі термінознавства. Зокрема, сферою її наукових інтересів, окрім термінології ринкових взаємин, стала терміносистема дипломатії та міжнародних відносин, оскільки науково-технічний прогрес вносить значні зміни у всі сфери розвитку суспільства, в тому числі у мовну картину світу, в зв'язку з чим виникає нагальна потреба вдосконалення системи передавання та обробки інформації, співробітництва науковців різних країн у найрізноманітніших сферах науки й техніки. У цьому ж напрямку працювала аспірант Камінська О.І., яка завершила написання дисертаційного дослідження на тему „Термінологічні та лінгвопрагматичні особливості німецької фахової мови дипломатії”. Основною метою дисертації є встановлення лексико-семантичних особливостей терміносистеми дипломатії, виявлення механізму термінологічного планування, розгляд прагматичного функціонування термінологічних одиниць даної терміносистеми.

Значним виявився набуток мовознавців кафедри у науковому осмисленні деяких актуальних проблем лексикології (асист. Тулюлюк К.В.), ономастики (доц. Слюсар О.Ф.). Зокрема, доц. Слюсар О.Ф. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Мовні інтерференції в історичних антропонімах Буковини (на матеріалі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці з 1777-1869 рр.)», зібрано також картотеку історичних антропонімів та виконано опис прізвищ зокрема етимологічний та словотворчий аспекти. Особлива увага зосереджена на багатонаціональному характері антропонімії Буковини. Запропоноване дослідження є першою цього типу спробою систематизації прізвищ національних меншин Буковини, укладеної на підставі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівців у період панування на цих землях Австро-угорської імперії (1777 – 1869 рр.).

Літературознавчими науковими проблемами займалися доц. Івасютин Т.Д., доц. Логвинов І.І. та доц. Басняк Т.А. Зокрема, доц. Івасютин Т.Д. виявив типологічні співвідношення між творчістю А.Макіна та А.Чехова, підкреслив значення Ф.Моріака у творчій лабораторії європейського порівняльного літературознавства та здійснив критичний аналіз деяких романів сучасних французьких письменників Ж.М.Г Ле Клезіо, А.В'яземські, Д.Літтелла, Ф.Ченга, а також франкомовних письменників Квебеку – Г.Руа, А.Ланжевена, Ж.Готбу. Вперше введено у французький науковий обіг роман М.Івасюка «В царстві вертухаїв». Ряд наукових робіт доц. Івасютина Т.Д. стосувалися ролі деяких європейських духовних центрів, зокрема Парижа, у мистецькому доробку діячів культури – вихідців з України, передусім українських художників *Паризької школи*.

Доц. Логвинов І.І. досліджував актуальні проблеми літературного процесу в Алжирі, що вилилось в написання та захист дисертації „Становлення літературного процесу на межі маргінальних форм (франкомовні алжирські письменниці А.Джебар і Л.Себбар)”.

Доц. Басняк Т.А. навчаючись в стаціонарній аспірантурі, захистила кандидатську дисертацію на тему «Міфологема східноєвропейської культури в творчості Грегора фон Реццорі». Ця робота є першим на теренах сучасного літературознавства досвідом ідентифікації письменницької постаті Г. фон Реццорі як значущого попередника постмодерністської культури.

Нині переклад як найважливіший канал загально інформаційного обміну набуває глобального значення. Загальновідомо: при початку майже всіх нових європейських літератур стояв переклад. Його роль у наш час важко переоцінити. Ось чому перекладознавчі дослідження доц. Івасютина Т.Д., доц. Івасюк О.Я. та доц. Богатирець В.В. стали важливою складовою загальнонаукової кафедральної теми, які вилилися у написання численних статей та учбових посібників.

Деякі політичні процеси в контексті лінгвокраїнознавства також були об'єктом дослідження деяких викладачів кафедри. Нині змінюється не

лише концептуальна основа викладання іноземних мов, а й співвідношення навчальних дисциплін філологічного профілю, різних аспектів метамови. Насамперед, варто звернути увагу на лінгвокраїнознавство та перекладознавство, аспекти, які є невід'ємною складовою усього комплексу навчального процесу, пов'язаного з викладанням іноземних мов у вищих навчальних закладах. Тому, одним із безсумнівних, незаперечних факторів є вивчення функціонування інститутів державного управління мовою оригіналу.

Тому досить актуальним у даному контексті є захищена дисертаційна робота „Канадська багатокультурність: політичний досвід і суспільна практика (національний і глобальний виміри” (2008 р.). Науковий керівник: доктор історичних наук, професор Макар Юрій Іванович, завідувач кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології та міжнародних відносин. У дисертаційному дослідженні *вперше* здійснено спробу системного політологічного аналізу процесу становлення та визнання політики багатокультурності в Канаді, а саме її феномен як практичний шлях до розв'язання суспільно-політичних проблем на тлі різних конфліктних ситуацій (зокрема, терактів у багатьох поліетнічних державах, оснований на ґрунті розбіжності інтересів, культур, конфесій та ідеалів різних етнічних груп), спрогнозовано роль політики багатокультурності у процесі глобалізації.

Запропонована наукова розвідка є однією з перших спроб комплексного аналізу інтегративних процесів у багатокультурному суспільстві, розв'язання різних конфліктних ситуацій мирним конституційним шляхом; виокремлено головні фактори, що вплинули на формування канадської політики багатокультурності; проаналізовано канадський політичний досвід та суспільну практику здійснення політики багатокультурності на основі ґрунтовного вивчення статистичного та емпіричного матеріалів, спираючись на значну джерельну базу і дослідницький матеріал стосовно формування та здійснення політики

багатокультурності на урядовому рівні; охарактеризовано вплив політики багатокультурності Канади на всі сфери політичного, соціального та культурного життя населення; доведено позитивне ставлення значної більшості громадян Канади – представників різного етнічного походження, у тому числі й українців, до політики багатокультурності та її впливом на світовий соціум. Синкретичними є також конструкти етнічність та мова. Когнітивна наука трактує мову як ментальну сутність. Основною метою сучасних когнітивних досліджень є прагнення побудувати інтегральну картину процесів мислення, мовлення та інтелектуальної поведінки людини. Проблему збереження рідної (материкової) мови як важливого атрибуту та генетичного коду культури українського комунікату Канади було розглянуто у контексті формування національної самосвідомості і збереженні власної культури українських канадців, специфіки формування та реалізації мовної політики у багатокультурному середовищі.

Уперше досліджені та опубліковані матеріали про французьке консульське агентство в Чернівцях міжвоєнного періоду, а також підкреслена роль, яку відігравала і досі відіграє Буковина у Європі.

Таким чином, об'єктом наукових досліджень викладачів кафедри стали актуальні питання сучасного мовознавства, літературознавства, перекладознавства та лінгвокраїнознавства.

Мета роботи полягала у виявленні та дослідженні у різних площинах мовного дискурсу сучасні ще недосліджені перекладознавчі, лінгвістичні та літературознавчі аспекти іноземних мов.

1. ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

1.1. Вживання безособових конструкцій у сучасній французькій мові: структурно-семантичний та функціональний аспекти

Асистент Нічий В.В. завершила написання кандидатської дисертації на тему „Безособові конструкції у французькій мові: структурно-семантичний та функціональний аспекти”. Дисертацію присвячено дослідженню безособових конструкцій французької мови у структурно-семантичному та функціональному аспектах. Проблематика роботи визначається сучасним спрямуванням мовознавчих студій до вивчення структурно-семантичних та функціонально-прагматичних характеристик мовних одиниць у висловленні.

Незважаючи на здобутки у вивченні проблеми безособових речень у структурно-семантичному плані, відкритим залишається питання частоти їх вживання у різножанрових творах у взаємозв'язку всіх їхніх семантичних та морфолого-синтаксичних ознак. Усе це створило передумови поглибленого вивчення продуктивності безособових конструкцій та їх статусу у мові.

Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена поглибленою увагою сучасного мовознавства до дослідження проблеми безособових речень, до їх продуктивності та статусу в мові, до частоти їх вживання у різножанрових творах. Відсутність в українській та зарубіжній романістиці праць, які б з'ясували під зазначеним кутом зору проблему безособовості, а також комплексного дослідження частоти вживання безособових конструкцій у тісному взаємозв'язку всіх їхніх семантичних, морфолого-синтаксичних та когнітивних (логіко-прагматичних) ознак у межах речення у різножанрових творах робить дисертаційне дослідження важливим і актуальним.

Матеріалом дослідження слугувала картотека реченневих безособових конструкцій, дібраних із художніх творів французької літератури,

французьких наукових текстів та публіцистичних видань (біля 9000 прикладів).

У роботі характеризується новий підхід до аналізу безособових зворотів із займенником *il* у французькій мові у світлі теорії модусу і диктуму і когнітивної теорії синтаксичних концептів. Відводиться велика увага антропоцентричному аналізу категорії безособовості. Категорія особовості/безособовості постає як така, що найбільше залежить від вибору мовця. Детально висвітлюються насамперед наукові дискусії щодо суперечливого статусу безособових конструкцій, який ні з точки зору романської лінгвістики, ні з точки зору загального мовознавства й досі не отримав однозначного визначення, визначаються семантичні відмінності у вживанні безособових конструкцій із займенниками *il* та *ce, cela, ceci, ça* та у розгляді проблемних аспектів функціонування безособових конструкцій і, нарешті, розглядається питання про вживання безособових конструкцій у творах французьких письменників, зокрема, Ф. Саган, Ж. М. Г. Ле Клезіо, Гі де Мопассана, Ф.-Р. де Шатобріан, Ж.-Б. Мольєра, Ж. Расіна, а також досліджується вживання цих конструкцій у науковому стилі, зокрема у працях з лінгвістики, фізики та математики, та в публіцистиці.

Досліджено, чи істотне розходження у вживанні безособових конструкцій із займенниками-підметами у текстах різних стилів, чи це просто наслідок звичайних статистичних коливань, властивих будь-якій випадковій події.

1.2. Терміносистема дипломатії та міжнародних відносин: синтагматичні та парадигматичні особливості

Науково-технічний прогрес вносить значні зміни у всі сфери розвитку суспільства, в тому числі у мовну картину світу, в зв'язку з чим виникає нагальна потреба вдосконалення системи передавання та обробки інформації, співробітництва науковців різних країн у найрізноманітніших сферах науки й

техніки. Одна з найістотніших змін полягає в тому, що переважну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика, і доля термінів у лексичному складі мови стрімко зростає, тому цілком природно, що лінгвісти надають велике значення вивченню закономірностей утворення термінів, їх структури та семантики, аспектам упорядкування, питанням перекладу, розглядають термінологію як важливу складову сучасної літературної мови. Крім того, методи термінологічних досліджень зумовлюються соціально-прагматичними чинниками, надають термінологічній науці прикладного характеру, об'єктивують процеси дослідження, роблять його результати більш однозначними, навіть дещо категоричнішими, приземленими до вимог конкретної сфери професійної діяльності.

Сьогодні в Україні постала необхідність у формуванні національної термінології, у складанні термінологічних словників, які б відповідали світовим стандартам, з метою вивести національну термінологію на інтернаціональний рівень, враховуючи як світовий досвід, так і її національну специфіку. Термінолог повинен не лише реєструвати, відбирати та рекомендувати вже готові терміни, але й слідкувати за тим, щоб при утворенні нових термінів не порушувались вже усталені мовні норми й вимоги спілкування.

Виявлення механізмів англійського термінотворення в системах ринкових взаємин та дипломатії, уможливорює досить об'єктивні підходи до вдосконалення та нормалізації даних фахових субмов; та сприяє оптимальному формуванню аналогічних україномовних терміносистем, які отримують можливість орієнтації на досвід мови-продуцента.

Активні процеси термінотворення, що відбуваються в даних термінологіях, супроводжуються значною варіативністю найменувань і зумовлюють необхідність упорядкування, стандартизації та уніфікації терміносистем ринкових взаємин та дипломатії, що відбуваються в межах даної фахової субмови.

У процесі дослідження даних терміносистем виконуються такі основні завдання:

- виявлення лексичних, семантичних та дериваційних особливостей ТО у терміносистемі ринкових взаємин та дипломатії;
- дослідження особливостей термінологічного планування на прикладі досліджуваних терміносистем;
- виявлення проблеми та встановлення шляхів нормалізації ТО терміносистеми ринкових взаємин та дипломатії;
- аналіз лексичної спряженості термінів англомовної терміносистеми з їх відповідниками в німецькій та українській мовах;
- вияв деяких прагматичних аспектів вживання англійських та німецьких термінологічних одиниць ТРВ у фаховому та навчальному дискурсах;

Предметом дослідження виступають процеси формування та функціонування термінологічних одиниць системи ринкових взаємин, процеси їх упорядкування та стандартизації, що відбуваються в межах даної фахової субмови.

Матеріалом для дослідження є лексикографічних джерела та текстова вибірка з фахової англомовної та німецькомовної літератури. На основі опрацювання вказаних джерел було отримано корпус із 2000 ТО. Цей корпус лежить в основі українсько-російсько-англійсько-німецького-французького тлумачного та перекладного словника термінів дипломатії.

Методологічну основу дослідження складають головні принципи діалектики наукового пізнання: принцип системності, принцип єдності форми та змісту, принцип єдності свідомості й діяльності, принцип каузальності.

Методика дослідження комплексна: основним методом є описово-аналітичний (дослідження способів термінотворення у структурному та семантичному аспектах). Використано також контрастивний (функціонування термінів дипломатії в англійській, німецькій та українській мовах), статистичний метод (кількісне дослідження співвідношень між різними фактами) та компонентний аналіз (спостереження за функціонуванням ТО у фаховому дискурсі).

Наукова новизна проведеного дослідження полягає в тому, що вперше:

- встановлено взаємозв'язок та відмінності ТО зазначеної терміносистеми в англійській, німецькій та українській мовах;
- цілеспрямовано поєднано традиційні методи термінологічних досліджень із деякими прикладними аспектами функціонування термінів у фахових текстах.

Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю використання основних положень та висновків роботи у лекційних курсах із термінології, в теорії та практиці галузевої лексикографії та науково-технічного перекладу, в процесах упорядкування, стандартизації та уніфікації англійської терміносистеми ринкових взаємин, рекомендаціях щодо запровадження нової лексики під час конструювання навчальних фахових текстів. Особливої ваги набуває така й подібна робота з огляду на сучасну мовну політику щодо термінологічного усталення в Україні, оскільки звідси можна отримати безпосередні рекомендації для формування українських терміносистем та термінологічних стандартів.

Крім того, реалізована практична цінність дослідження виявилась у створенні українсько-російсько-англійсько-німецького-французького тлумачного та перекладного словника термінів дипломатії, який буде корисним як для фахівців різних галузей, так і для лінгвістів, оскільки є не лише ілюстративним матеріалом, але й засобом нормалізації термінології.

1.3. Соціологічно-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів

Метою наукового дослідження доц. Слюсаря О.Ф. був соціологічно-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів виконаний на підставі ексцерпції рукописних історичних джерел – метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці у період з 1777 по 1869 рік. Дослідниками було зібрано картотеку історичних антропонімів та виконано опис прізвищ, зокрема, етимологічний та словотворчий аспекти. Особливо наголошено тут на багатонаціональному характері антропонімії Буковини. Запропоноване

дослідження є першою цього типу спробою систематизації прізвищ національних меншин Буковини укладеної на підставі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці у період формування на цих землях австро-угорського панування (1777 – 1869 рр.).

Одним з аспектів дослідження був також аналіз лінгвістичної ситуації двомовності (багатомовності) і контактної обумовлене явище інтерференції. Під час реалізації цієї мети було виконано наступні завдання:

- показати, що ситуація штучного білінгвізму є найсприятливішою для здійснення інтерференції;
- довести, що лінгвістичною основою дослідження явища інтерференції є теорія мовних контактів.

Об'єктом дослідження були історичні антропоніми Буковини, які є цінним джерелом інформацій про міжетнічні контакти на теренах сучасної Чернівецької області та Чернівців, зокрема.

Підставою були три томи метричних книг, перший з яких – “*Liber Natorum sub Parochia Czernovicensi ab anno 1777 usque ad 1811 inclus. Tomus I*” (ф. 987, оп. 1, од. 3) – містить 2773 записи, другий – “*Geburtsmatrik Duplikat für das Jahr 1910. Jhr. Matrikanführung. Czernowitz 1812 – 1825*” (ф. 987, оп. 1, од. 4) – 2590 та найбільший, третій, – „*Liber natorum III 1825 – 1869*” (ф. 987, оп. 1, од. 5) – 11076.

2009 р. дослідження завершилося успішним захистом кандидатської дисертації на тему: «Мовні інтерференції в історичних антропонімах Буковини (на матеріалі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці з 1777-1869 рр.)». Було зібрано також картотеку історичних антропонімів та виконано опис прізвищ зокрема етимологічний та словотворчий аспекти. Особливо наголошено тут на багатонаціональному характері антропонімії Буковини. Запропоноване дослідження було першою цього типу пробою систематизації прізвищ національних меншин Буковини укладеної на підставі метричних книг римо-католицької парафії міста

Чернівці у період формування на цих землях австро-угорського панування (1777 – 1869 рр.).

Актуальні дослідження стосувалися головним чином міжетнічних контактів у сфері щоденного життя (напр. політичні, економічні, культурні відносини; тут необхідно згадати про роботи проф. Кажімежа Фелешкі, який походив з Буковини). Аналіз мовних інтерференцій до сьогоднішнього дня не був ще предметом ономастичних досліджень, а це досить великий мовний матеріал, тому що нараховує, у нашому випадку, близько 7 тисяч прізвищ. Етимологічні спостереження у сфері ідентифікаційних визначень відображали процеси онімізації, трансонімізації; були джерелом багатьох інформацій на тему етнолігвістичних міжлюдських контактів на терені Буковини. Це був надзвичайно важливий аналіз, тому що Чернівці та Буковину завжди характеризували впливи багатьох традицій та культур, також мовних: автохтонів (румунів, українців) та переселенців (німців, поляків, чехів, угорців, євреїв, вірменів, турків, французів, італійців).

1.4. Функціонування сенсорної лексики у художній прозі

Асистент Тулюлюк К.В. займалася дослідженням сенсорної лексики, як поняття, пов'язаного з чуттєвим сприйманням. Вивчалась стилістична вагомість "стилістично-нейтральних лексичних одиниць", які набувають додаткових відтінків у значенні в результаті взаємодії в синтагматичному ланцюжку з іншими лексичними одиницями. Проблема семантики сенсорної лексики залишається актуальною. Можливості сенсорної лексики як засобу образності ще не отримали достатнього тлумачення. Актуальність роботи визначається також і необхідністю вивчення ролі сенсорної лексики у створенні художньої мовної картини світу. У дослідженні використовується комплексний підхід до аналізу сенсорної лексики, який полягає у вивченні як синтагматики її текстового функціонування у прямих первинних значеннях, так і дослідженні парадигматичних особливостей сенсоризмів та їх системної

організації. Основною метою дослідження є виявлення реалізації лексики семантичного поля сенсоризмів, понятійною основою якого є семантична категорія чуттєво сприйманої якості. Поле чуттєво сприйманої якості включає п'ять мікрополів, які відповідають п'яти видам чуттєвого сприймання. Метою дослідження є також виявлення стилістичних функцій сенсорної лексики, її роль у створенні образності, розкритті тем та ідей автора. Основні методи дослідження є лінгвостилістичний контекстуальний аналіз, що дозволяє виявити залежність значення слова від його вербального оточення. Використовуються також компонентний аналіз, кількісний і зіставний аналіз.

Теоретичне значення дослідження полягає в глибшому висвітленні поняття "сенсоризму", ретельнішому дослідженні характеру емоційно-експресивних, оцінних та інших текстуальних конотацій одиниць сенсорної лексики. Об'єднання сенсорної лексики чуттєво сприйманої ознаки в лексико-семантичне поле, що взаємодіє з іншими ЛСП, поглиблює уявлення про системність цього шару лексики і її роль у відображенні світу.

Матеріалом дослідження слугують різноманітні художні твори, зокрема твір Герберта Лоуренса "Райдуга". Мовний та уявний світ даного твору збагачений сенсорною лексикою, яка відіграє важливу роль у розкритті авторських ідей. Різний життєво-емоційний досвід автора і реципієнта призводить до потреби використання слів і виразів мови, що становлять тематичний ряд з різними значеннями в галузі чуттєвого сприйняття.

Таким чином, можна констатувати, що за звітний період проблеми мовознавства були в центрі уваги науковців кафедри: досліджувались окремі проблеми термінознавства, лексичної семантики, ономастики, граматики та фоносемантики, опубліковано цілий ряд статей, захищена одна кандидатська дисертація. Дослідники даної тематики брали участь у численних Міжнародних та Всеукраїнських конференціях.

2. ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

2.1. Г.Аполлінер про українських художників Паризької школи

Якщо поетична творчість Г.Аполлінера досліджувалась досить широко як зарубіжними, так і вітчизняними вченими, то його жваве зацікавлення мистецьким життям Парижа і Франції, якому він, до речі, присвятив дві книги, ще недостатньо вивчене. Для нас цікаві, передусім, думки, судження французького поета про художників, скульпторів – вихідців з України, представників *Паризької школи*. Зокрема, у своїх „Мистецьких хроніках” він неодноразово високо відгукується про деяких із них: Сою Левицьку, Сержа Фера, Леопольда Готліба, Сою Делоне-Терк, Олександрю Екстер та інших.

Заслуговують на увагу дуже схвальні слова Аполлінера про Софію Левицьку (1874 - 1937), яка однією з перших українських художниць цілковито пов'язала творчу долю з Францією, не пориваючи при тому зв'язків з першовитоками української культури. Софія Левицька була визнаною людиною серед французьких інтелектуалів, таких як П.Валері, Ш.Мальпель, Ж.Маршан, Д. де Зегонзак, А.Самбон, Р.Дюфі, яким „вона дала уявлення про велику мистецьку культуру України”. Після смерті художниці вони утворили Товариство приятелів Софії Левицької. Її мистецькі здобутки, особливо помітні в ділянці фігуративних композицій, пейзажів, портретів, виставлялися в Салонах і привертали увагу критики, в тому числі і Г.Аполлінера. У „Хроніках” він згадує Сою Левицьку дев'ять разів переважно у контексті її полотен, виставлених в різних Салонах. Зацитуємо в хронологічному порядку деякі висловлювання Г.Аполлінера про творчість української художниці. 25 березня 1912 року він зазначає: „Зал № 17. В ньому виставляються лише іноземці. Картини пані Левицької є одними з найкращих у Салоні серед полотен жінок-художниць. Свої пейзажі вона писала під впливом Ле Дуан'є (Анрі Руссо), однак її власна особистість

повністю збережена, а почуття, які оживляють її картину „Село”, своєю глибиною і широтою нагадують селянські хори, які співають у її країні”. 25 березня 1913 року, даючи цього разу більш критичну оцінку вернісажу в Салоні незалежних, Г.Аполлінер водночас підкреслює оригінальність пейзажів художниці: „Пейзажі Русійона пані Левицької солідні і сповнені поезії. Тонка чуттєвість поєднана із правдивістю зображеного на картинах тла межує із кубізмом. Твори Моріса Локкена сміливо розхитують рівновагу світла на її пейзажах”. 19 листопада 1913 року, характеризуючи вернісаж „Осіннього салону”, Г.Аполлінер, знову виокремлює твори С.Левицької: „Пані Левицька володіє особливим ліричним талантом, який видається мені все більш і більш особистим і спокусливим”. Отже, Аполлінерова оцінка творчості Софії Левицької цілком співзвучна із думкою Поля Валері, який захоплено написав у вступі до своєї книжки „Змія”, графічно оформленої українською мисткинею: „Схиляю чоло перед винятковим талантом пані Соні Левицької”.

Найбільшу ж увагу Г.Аполлінер присвятив двом найпомітнішим українським мистцям М.Бойчуку і О.Архипенку. Зокрема, про школу М.Бойчука Аполлінер писав 20 березня 1910 р.: „Погляньмо на Школу візантійського відновлення, що складається з трьох живописців, трьох мистців: двох чоловіків і однієї жінки – Бойчука, Касперовича і панни Сегно. Ці художники мають на меті зберегти недоторканими традиції релігійного малярства України. Вони досягли успіху в роботі, у викінченості малюнків відбивається довершеність візантійства. Їхні твори, мальовані на золотому тлі, позначені простотою; дбайливість виконання властива маленьким картинам більш сучасного змісту: „Пастушка з гусьми”, „Будівничий”, „Читачка”, „Ідилія” та ін. На жаль, ці художники, свідомо ставши наслідувачами, поки що не вміють прив'язати до свого живопису сучасних персонажів, і попри всі зусилля, коли малюють пана з пристяжним комірцем, усе візантійство зникає і лишається трохи незграбний живопис українців, які

ще мусять навчитися модерного мистецтва, дуже відмінного і складнішого в цілому від золочених ікон у соборах України”.

22 квітня 1911 р. Аполлінер повертається до творчості неопримітивістів, натхненником яких був М.Бойчук: „З усіх іноземців російські художники, здається, найкраще зрозуміли уроки французьких мистців... Панна Шерер є останньою тутешньою послідовницею неовізантійця Бойчука, що наповнив торік своїми картинами й творами своїх учнів Салон незалежних — мабуть, не без зиску для французів, які змогли пригадати, що мистці, як і поети, здатні обманювати століття. І Малларме, котрий висловив цю думку, зовсім не помилявся”.

Винятковою постаттю серед новоприбулих до Парижа був, безсумнівно, скульптор Олександр Архипенко, для якого мистецька вартість була рівнозначна шуканню нових пластичних засобів. Спочатку він учився живопису, але швидко перейшов до скульптури. Сталося це ще в школі малювання в Києві, його рідному місті, де він перебував від 1902 до 1905 року. До речі, він завжди підкреслював своє українство і пишався ним. Так, у промові, озаглавленій „Моїм українським співгромадянам”, з нагоди відкриття його пам’ятника Т.Шевченку у Нью-Йорку, Архипенко, відповідаючи на питання, чому, власне, він створив цей пам’ятник, підкреслив велич українських геніїв культури Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки, М.Лисенка, які своїм українським духом піднімали і продовжують піднімати „національну свідомість і нашу українську націю”.

Не закінчивши київської мистецької школи, пробував Архипенко студіювати в Московській „школі малярства, різьби і будівництва”, але вже 1908 року їде до Парижа, де саме тоді процвітав кубізм. Не провчившись і цілого місяця в „Ecole des Beaux-Arts”, і відмовившись визнати гнітючий авторитет Родена, Архипенко починає працювати над собою самотужки. Паризький період творчості мистця був найбільш оригінальним і новаторським. Захоплення архаїчною давниною – половецько-скіфською пластикою, витоками ассирійсько-єгипетської скульптури привело до

новацій молодого мистця в галузі скульптури, до відкриття принципу рівності експресивного динамізму між обсягами порожнього простору заповненого (деревом, бронзою, мармуром, каменем) з чергуванням угнутих і опуклих форм. Так зародилася так звана геометрична скульптура, фактично, кубізм. Виставивши вперше свої твори у Німеччині (Хаген, Берлін), Архипенко заснував власну школу експериментального мистецтва в Парижі, де незабаром почали досліджувати аналітичний кубізм. У Франції художник прожив одинадцять років (1908-1919), що дозволило йому безпосередньо увійти у паризьке мистецьке середовище початку століття (Пікассо, Леже, Брак, Бранкусі, Дюшам, Глез). Паризький період творчості мистця вважається найперспективнішим щодо творчих пошуків і відкриттів.

У творчості скульптора з України помітні впливи єгипетських барельєфів – там форми й техніка єгипетського мистецтва виявляються в різних мистецьких галузях: в іконах, у народному театрі, у дерев'яній скульптурі... Естетичну еволюцію Архипенка не проминув уважний погляд Гійома Аполлінера, який захоплено писав про українського скульптора, аналізуючи твори, виставлені в Салоні незалежних 1914 року: „Найновіше і найпривабливіше враження справляють поліхромні скульптури Архипенка, створені з різних матеріалів: скло, дерево, залізо поєднуються в них незвичним і найщасливішим способом”.

Через місяць, у березні 1914 р., з'явилися, ще дві статті французького поета. Одна з них є передмовою до каталогу виставки Архипенка, яка відбулася в берлінській галереї „Штурм”. Ця передмова — цінний документ епохи, бо містить аналіз творчості скульптора, збагачений особистими зв'язками Аполлінера з ним. Кілька коротких уривків з передмови дозволяють зазирнути в джерела натхнення Архипенка і вловити глибокий сенс його мистецтва, позначеного незаперечною самобутністю: „У священному характері Архипенкового мистецтва відчувається, як релігія впливає на темперамент творця. Наївні благочестиві образи чарували очі дитини, яка їх збільшувала і перетворювала... Як у всіх містиків, його

почуття пробудилися разом, однієї чудової миті... В його творчості помітний ранній потяг до священної наготи східного міфологічного мистецтва. Його надихала грецька скульптура. Однак, лише скульптура єгипетська, чистіша і містичніша, відкрила йому і пластику і стиль і, загалом, справила на нього найбільший вплив. Один ієрогліфічний папірус із Теутамуана захопив його еротико-символічним зображенням неба й землі... Потреба віри, якою просякнута його чутлива душа, так само хвилює мистця, як і зовнішній вираз цієї потреби... Виявився основний елемент його художньої творчості, з-під його різця виходили твори недооцінені, але шляхетні, пристрасні, примітивні, але довершені”.

Отже, навіть побіжний огляд „Хронік” свідчить про досить прихильну оцінку Г.Аполлінером художньої творчості українських мистців паризького періоду, які, зіткнувшись із зразками європейських естетичних рухів, виробляли своє власне уявлення про мистецтво в цілому і визначали своє ставлення до найпередовіших тенденцій модерного мистецтва.

2.2. Ф.Моріак як чинник творчої лабораторії європейського порівняльного літературознавства

Нещодавно виповнилося майже 20 років з дня заснування Європейської Асоціації імені Франсуа Моріака. За цей час вона встигла завоювати високий авторитет в Європі серед творчої інтелігенції, всіх, хто небайдужий до красного письменства.

А розпочиналося все так. Під час святкування 100 – ліття від дня народження видатного французького письменника – лауреата Нобелівської премії Франсуа Моріака 1985 року в його садибі Малагар біля Бордо шанувальники творчості з Франції, Англії, Ірландії, Німеччини, Італії вирішили об’єднатися в Асоціацію. 1988 року відбувся перший науковий колоквиум у м. Понт-а-Мусон (Лотарінгія, Франція), присвячений творчості відомого місцевого письменника Роже Бішельберже, у зв’язку з його 50 –

літтям від дня народження. І не випадково колоквиум сконцентрував увагу довкола творчості Р.Бішельберже, адже він яскраво символізує архітектуру Асоціації, що спирається на три основні засади: Ф.Моріак, духовність, Європа. Крім того, його твори базуються на великих літургійних зразках, а його зацікавлення Ф.Моріаком сягає 1973 року, коли він написав твір „Зустріч із Моріаком”, відзначений премією Національної Академії м. Метц, та 1988 р. – дати виходу у світ його книги „Бунт в романах Франсуа Моріака”.

Відтоді відбулося дуже багато плідних і цікавих зустрічей в рамках Асоціації в різних містах Європи. Наукові конференції, що організовуються один раз у два роки, присвячені актуальним проблемам порівняльного вивчення сучасних літератур різних країн Європи у спільному культурному просторі. Зокрема, назвемо декілька тем таких конференцій: „Міста Європи – натхненники творчості сучасних письменників” (Страсбург, 1989); „У пошуках Грааля” (Мачерата, Італія, 1992); „Укорінення та подолання” (Дублін, Ірландія, 1994); „Тема щастя в європейській літературі” (Діжон, Франція, 1996); „Зустріч культур у європейських літературах” (Намюр, Бельгія, 1998); „Маска і карнавал у європейській літературі” (Любляна, Словенія, 2000); „Дитинство як натхненник творчості європейських письменників ХХ століття” (Париж, 2003).

Основна мета участі представників України в Асоціації – ознайомлення її членів, а через різні друковані органи (вісник „Інтервуа”, збірники матеріалів конференцій, а їх вийшло вже 9) і ширший загал із здобутками української літератури, культури, історії. Крім того, участь у різноманітних заходах, організованих Асоціацією збагачує і розширює наші знання і наукові пошуки. Ми змогли глибше пізнати Ф.Моріака та інших письменників як Сходу, так і Заходу. Власне, участь у роботі Асоціації представників усієї Європи, в тому числі України, відповідає основній її меті, яку ірландський професор П.Гормалі схарактеризував як „поширення духовності в межах усієї Європи як на Сході, так і на Заході”.

Таким чином, Асоціація намагається віднайти спільне європейське коріння в галузі культури, зокрема, літератури, що не є легким завданням, бо різні народи по-різному трактують початки європейської цивілізації. Однак ми не повинні замикатися у власному середовищі, про що свідчать, зокрема, наші наукові дослідження, спрямовані на те, щоб віднайти вклад різних культур у пізнання європейського виміру людини, що зветься гуманізмом. Зустрічі й обміни думками є, отже, засобом подолання певної геокультурної ізоляції та зближення представників різних європейських країн, що складає неповторність Асоціації, бо, як зауважив Т.С.Еліот: „Для здоров'я європейської культури слід дотримуватися двох умов: культура кожної країни має бути унікальною, й різні культури повинні усвідомлювати свої стосунки з іншими таким чином, щоб бути відкритими для взаємовпливів. І це гадаю, можливо, тому що існує спільний елемент у європейській культурі, взаємопов'язана історія мислення, почування й поведження, взаємообмін мистецькими творами та ідеями”.

2.3. Літературно-філософські погляди сучасного французького письменника Ф.Ченга

Доц. Івасютин Т.Д. взяв участь у колоквіумі, організованому ЄАФМ присвяченому темі „Діалог, як шлях до особливого мистецького методу у творчості Франсуа Ченга”, який відбувся 2-5 липня 2009 р. у Страсбурзі. Вибір міста для обговорення такої теми був особливо ідеальним з огляду на багатонаціональний склад Асоціації, яка охоплює представників із більш ніж 12 країн не лише Європи, але й інших континентів. На ньому панувала дружня, приязна і разом з тим духовна атмосфера, якої часто бракує у нашому глобалізованому світі.

Всі доповіді, глибоко оригінальні, були тісно пов'язані із міжкультурним діалогом, діалогом з таємницею нашого єства, тим діалогом, який був так яскраво синтезований у творах Ф.Ченга.

Французький академік китайського походження був представлений як медіатор між Сходом і Заходом, що взяв все найкраще із цих двох великих культур, які власне його і сформували як мислителя і письменника. Під час колоквиуму ми глибоко засвоїли деякі принципи таоїзму, питання пов'язані із творчим натхненням поета, так званої „медіанної” пустоти, коротше кажучи, із китайським вченням про три невід'ємні складові частини людського буття.

Багато уваги було також приділено дорогій письменнику концепції краси, якій він присвятив окремий збірник поетичних і дуже ерудованих роздумів. Ф.Ченг вважає, що справжня краса пов'язується із добротою, оскільки вона є первородним даром людини. Причому підкреслювалися дві крайності: добро і зло. Саме їх усвідомлення надає сенс людському призначенню. В останньому інтерв'ю, опублікованому у журналі „Магазін Літеррер” за червень 2009 року Ф.Ченг зупинився на духовній красі пов'язаній із преображенням, що привело його до такого висновку: „Я, як виходець з Китаю, не відчуваю розбіжностей між первородною концепцією всесвіту, яка була прищеплена мені властивим таоїзмові розумом-духом та тим же розумом-духом, втіленим у юдео-християнській традиції і в особі Христа, принаймні, в інтерпретації Святого Іоанна”.

2.4. Декілька міркувань щодо роману М.Івасюка «в царстві вертухаїв»

Для Європейської Асоціації ім. Ф.Моріака уже стало традицією раз на два роки проводити літературні зустрічі у містечку Мортань-о-Перш, точніше у замку Тертр, присвячені творчості А.Макіна. Цікава історія цього замку. 1925 року відомий французький письменник Роже-Мартен дю Гар, автор роману-хроніки *Сім'я Тібо* – лауреат Нобелівської премії (1937) – викупив у свого вітчима маєток у Тертрі. Саме там, після Парижа, він віднайшов спокій і насагу для подальшої творчості. У ньому письменник прожив аж до смерті (22 серпня 1958 р.), доклавши багато зусиль спрямованих на переобладнання замку та парку. Зараз маєтком опікується

його внучка п. Веронік де Коппе. Саме завдяки її енергійній діяльності у замку проводяться різноманітні культурні заходи.

У вересні 2010 р. представники п'яти країн Європи (Франції, Італії, Ірландії, Естонії, та України) зібралися на наукову конференцію присвячену темі „Подолання „стіни” у сучасній пострадянській літературі: А.Макін та інші”. До речі, саме про роман А.Макіна *Життя невідомої людини* йшла мова у багатьох доповідях. Це остання книга росіянина народженого 1957 року в Сибірі, який більше 20 років (з 1987р.) живе у Парижі і пише виключно французькою мовою. Він став не лише першим росіянином, а й взагалі іноземним письменником, якому 1995 року була присуджена Гонкурівська премія за книгу *Французький заповіт*. Того ж року роман отримав ще одну престижну премію *Медічі*, а згодом цілу низку інших винагород. Від того часу його твори, перекладені більш ніж сорока мовами, були видані трьохмільйонним тиражем. У романі *Життя невідомої людини* А.Макін на прикладі життєвої історії „невідомої людини” Вольського ще раз нагадує нам про мільйони людей, знищених безжалісною сталінською системою. А.Макін розповідає про війну, самотність і смирення, паралельно змальовуючи Росію минулу і сучасну. На конференції науковці акцентували увагу на жорстокостях радянської системи, які глибоко позначились на долях мільйонів невинних людей-жертв „твердого бетону сталінського режиму”. А.Макін, говорячи про Вольського, зазначає: „Він ще ніколи так сильно не відчував приналежність до рідної землі. Однак ця батьківщина асоціюється не з територією, а з епохою. Цією жахливою радянською епохою”. Саме, відштовхуючись від творчості А.Макіна, ряд науковців особливо виокремили символічність самого поняття „стіни” у творах деяких письменників-свідків тих часів. Ці твори збагачують наші знання та поглиблюють відчуття літератури як незгасимого полум'я здатного протистояти найжорстокішим приниженням людини, віднаходячи у ній якусь внутрішню, ще незвідану силу, гідність.

Саме у цей контекст вписується книга М.Івасюка *У царстві вертухаїв*, аналізу якої присвятив свою доповідь доц.Івасютин Т.Д. Вона викликала жвавий інтерес у присутніх, оскільки сама книга М.Івасюка є яскравим прикладом художньої документалістики про найогиднішу епоху сталінізму. Через те, що восени 1939 року він перейшов румуно-радянський кордон під Снятином (М.Івасюк виявив природне бажання перейти на землю великої України), письменник потрапляє до рук радянських прикордонників і за цей „злочин” його засуджують на три роки сталінських таборів (Печорлаг). Про пережите у комуністичних катівнях і мовиться в романі. Однак, основний акцент у доповіді я зробив на незламній волі автора побороти всі приниження, страждання і повернутися на батьківщину, щоб присвятити знання і талант своєму народові. Знаючи М.Івасюка особисто, часто зустрічаючись з ним на факультеті, я ніколи не міг собі навіть уявити, що він переніс стільки горя, не чув від нього жодних нарікань на свою долю, яка особливо жорстоко вдарила по ньому після зникнення і смерті любимого сина Володимира.

Це вже не перша доповідь Івасютина Т.Д. про українських письменників в рамках діяльності Європейської Асоціації ім. Ф.Моріака. До цього він знайомив науковців (і не лише їх, бо, як правило, на конференціях присутні також звичайні читачі) з творами Лесі Українки, Ліни Костенко, В.Винниченка, М.Багряного. Окремо слід зазначити особливий інтерес іноземців до письменників-вихідців із Чернівців – П.Целана, Р.Ауслендер, А.Апельфельда, про творчість яких вчений також доповідав під час своїх зустрічей.

2.5. Сучасний франкомовний роман Канади (Квебеку)

Французька література другої половини ХХст. дедалі активніше „вбирає в себе” представників інших культурних і мовних груп, які збагачують її новими темами, пропонують незвичний погляд на світ, пишуть

в іншому мовностилістичному реєстрі (В. Сегален, А. Адамов, Е. М. Чіоран, Е. Йонеско, Ж. Кессель, Н. Саррот, А. Труайя, Е. Візель, М. Кундера, А. Макін, Ф. Ченг та ін.). Вони послуговуються французькою мовою, але не є французами за походженням. Оповідь оновлюється, вбирає в себе нові наративні форми, наративні стратегії, властиві іншим культурним цивілізаціям.

Із усіх форм франкомовного літературного дискурсу Квебеку найпривілейованішою була поезія. Вона виявилась переважно поезією пам'яті, заклик до спогадів. Ця „поезія країни” – „poésie du pays” стала важким і болісним етапом на шляху до національного відродження та протистояння англomовному засиллю. Розвивалася також і франкомовна драматургія, яскравим представником якої можемо вважати Марселя Дюбе. Зокрема, головний герой його п'єси *Звичайний солдат* Жозеф Лятур, повернувшись із війни 1945 року, перетворився на людину без майбутнього, солдатом-невдахою, збурювачем сімейного спокою і усталених патріархальних, міщанських звичаїв. У нових життєвих умовах він намагається стати звичайним солдатом уже в іншій повсякденній війні.

Література, яка відображає життя корінного населення. Насамперед слід згадати відомого прозаїка Іва Теріо (1915 - 1983) – автора майже сорока романів, більше тридцяти книг для дітей та юнацтва, а також численних казок, оповідань і новел. Особливо велику популярність приніс йому роман *Атапюк*, в якому зображений фантастичний світ ескімосів, їх звичаї, традиції повсякденного життя, їх мрії і бажання. Ів Теріо оповідає про це з незвичайною точністю і з великим знанням справи. „Примітивізм” роману полягає, передусім, у показі щоденних клопотів ескімосів, їх ізоляції від цивілізованого світу, сили, величі духа людини у боротьбі зі стихією, з природою.

Від міського роману до інтимної оповіді. Прискіпливий погляд на літературу Квебеку переконує, що з 1945 р. жанр роману зазнав значних зрушень – змінилася тематика й персонажі, іншою стала жанрова форма. У

повоєнних романах під впливом процесів урбанізації та індустріалізації Квебеку відчутне прагнення покінчити з ідеалістичною літературою, що оспівувала переваги сільського життя. Упродовж 80-х рр. одні романи на всі лади уславлюють Америку, інші ж – ті, що з'явилися на порозі 2000 р., – описують переважно інтимні почуття в межах автобіографічного жанру. Ми ж розглянемо ті етапні твори, які є гордістю квебекської літератури.

Романи міських звичаїв і модернізації суспільства. Хоча Габріель Руа (1909-1983) родом із Сент-Боніфася у Манітобі, її визнано за таку письменницю, яка лишила яскравий слід у літературі Квебеку. Творчий спадок авторки складають численні романи та новели, дитячі казки та автобіографічні твори, у яких порушено найважливіші теми людського буття: бідність, материнство, дитинство, природа, виховання.

Психологічний роман і вплив екзистенціалізму. Якщо у 40-х рр. місто у квебекському романі постає як фізичний і соціальний простір, то в опублікованому 1953 р. романі Андре Ланжевена *Пилюка міста* те саме місто перетворюється на бунтівливого персонажа. За своєю тематикою роман становить разом з *Біженцями ночі* (1951) та *Часом людей* (1956) щось подібне до трилогії. Під впливом французького екзистенціалізму проблематика психологічного роману 50-х обертається переважно навколо морального убозтва, духовної задухи та самотності. У світі, де старі соціальні норми поставлено під сумнів, герой весь час перебуває в пошуках нових цінностей, навіть сенсу життя, тоді як з'їдені міллю релігійні вірування нагадують йому абсурдність пережитого. Фактично міське середовище у *Пилюці міста* співзвучне відчаю чоловічого персонажа, що скутий кайданами подружнього життя, у якому не бачить жодного сенсу.

Роман „американськості”. Потреба нерідко пов'язана з американською мрією і з тим прогресом, який вона втілює, проходить через квебекський роман з самого початку ХХ ст. Пригадаймо *Тридцять змін, аришнів* (1938) Ренге, в якому прив'язаний до власності селянин через неродючість землі змушений емігрувати до Нової Англії, щоби працювати на мануфактурах. З

80-х рр. у романі настільки зростає зображення Америки, що серед літературних критиків з'являється концепт „американськості”, який дає змогу інтерпретувати перенесений на літературний рівень зв'язок Квебек – Сполучені Штати.

Жіночий роман. „Естетика трансгресії” властива жіночим романам Квебеку 70-90-х рр. Під впливом визвольних рухів жінки, які порушують табу патріархального суспільства, дали несподіваний злет цілому напрямку квебекської літератури. Ніколь Броссар (нар. 1943), розхитуючи усталені структури чоловічої мови, вимагає створення особливого письма тілесності, заходить так далеко, що в романі *Мій континент*, аби відстояти жіноче, навіть змінює загальноприйнятий рід іменників. У творі *Гірке, або Розкришений розділ* (1977) демаркаційну лінію проведено так чітко, що авторка вже на початку свого гібридного тексту стверджує: „Написати „я – жінка” ризиковано”.

2.6. Становлення літературного процесу на межі маргінальних форм (франкомовні алжирські письменниці: А.Джебар, Л.Себбар)

Алжирська письменниця А.Джебар і літераторка Л.Себбар є типовими представниками франкомовної магрибської літератури. Незважаючи на визнання феномену магрибської франкомовної літератури сучасним літературознавством й її ґрунтовне дослідження західними та російськими літературознавцями, історико-культурне значення даної літературної течії все ж недостатньо вивчене, а для українського літературознавства франкомовна магрибська література – явище нове та недосліджене.

На Заході твори А.Джебар і Л.Себбар є бестселерами та предметом широкого обговорення як читачами, так і літературознавцями. Однак для українського реципієнта ці авторки майже невідомі, позаяк їх твори не перекладені українською мовою (виняток становлять лише деякі романи А.Джебар, опубліковані російською мовою).

Актуальність дослідження також визначається спробою описати магрибську феміністичну інтелектуальну традицію на прикладі творчості франкомовних письменниць. Феміністичний інструментарій як одна з постколоніальних методологій використовується для трактування національної літератури в перспективі врахування специфіки. Нова концепція жінки в жіночій прозі Магрибу, потреба повного та всебічного висвітлення даного феномену, своєрідність його художнього вираження обумовлює тематику дисертаційної роботи.

Інтенсивні міграційні процеси в світі, постколоніальні умови та пов'язані з ними наслідки – втрата та пошуки ідентичності, національної приналежності, мультилінгвізм, транскультурація – вимагають ретельного аналізу та дослідження.

Наукова розвідка полягає в комплексному дослідженні феномену магрибської літератури на прикладі творчості франкомовних письменниць А.Джебар і Л.Себбар, у визначенні основних напрямків магрибської літератури та жіночої прози.

Предметом дослідження є тексти романів А.Джебар „Спрага”, „Жінки Алжиру в своїх квартирах”, „Діти нового світу”, „Білий колір Алжиру”, тетралогія „Алжирський квартет”, романи Л.Себбар „Мовчання берегів”, „Зелений китаєць з Алжиру”.

Теоретико-методологічну основу наукової роботи склали науково-теоретичні дослідження Д.Затонського, Д.Наливайка, В.Фесенко, О.Червінської, І.Никифорової, С.Прожогіної, Г.Рягузової, Ю.Уварова, Р.Барта, А.Донадей, М.Мортімер; літературно-критичні статті М.Бахтіна, Ж.Дерріди, Ю.Кристевої, Ю. Хабермаса; історико-літературні праці С.Павличко, Е.Аккад, У.Еко.

Дослідження окреслює взаємозв'язок культур Сходу та Заходу, процеси транскультурації, постколоніальні та постмодерністські умови розвитку франкомовної магрибської літератури.

Вперше в історії українського літературознавства докладно вивчена творчість франкомовних письменниць алжирського походження А.Джебар і Л.Себбар.

Теоретичне значення наукової розвідки полягає у доповненні корпусу історико-літературних досліджень, присвячених творчості французьких та франкомовних письменників і можливістю застосування її матеріалів і висновків для подальшого розроблення методу порівняльного літературознавства.

Результати дослідження можуть бути внесені до загальних і спеціальних курсів з зарубіжної літератури, історії культури ХХ сторіччя, теорії літератури та перекладознавства. Також результати дослідження можливо враховувати при вибиранні сучасних творів франкомовної літератури для перекладу та видання.

2.7. Міфологема східноєвропейської культури в творчості Грегора фон Реццорі

Доц. Басняк Т.А. 2010 р. завершила очну аспірантуру та успішно захистила кандидатську дисертацію на тему «Міфологема східноєвропейської культури в творчості Грегора фон Реццорі».

Актуальність теми вказаного дослідження аргументується сучасною науковою ситуацією в Україні, де зростає кількість досліджень, пов'язаних, з одного боку, з феноменом художнього міфотворення, його зв'язку з постмодерністським письмом, з іншого – нових для наукового дискурсу імен, і, нарешті, з нагальною потребою усвідомлення на прикладі буковинського субстрату латентних форм і справжнього компонентного складу культури ХХ ст.

Ця робота є першим на теренах сучасного літературознавства досвідом ідентифікації письменницької постаті Г. фон Реццорі як значущого попередника постмодерністської культури. Розміщення творчого спадку

Реццорі у постмодерністському контексті є цілковито новим ракурсом його бачення. Одним з завдань дисертації стало виокремлення й дослідження усіх провідних міфологем письменника, що дозволило у скомпонованому вигляді уявити загальний авторський міф, реконструювати його.

Робота базується здебільшого на текстах, які досі не перекладено українською мовою. Об'єктом дослідження обрано твори Г. фон Реццорі «Maghrebinische Geschichten (Магрибінські історії)» (1953), «Ein Hermelin in Tschernopol (Горностаї з Чорнополя)» (1958), «Blumen im Schnee (Квіти у снігу)» (1989), де у вигляді різних топонімічних фікцій змальовується столиця Буковини Чернівці, як субститут східноєвропейської дійсності часів Австро-Угорщини; як узагальнююча міфологема західноєвропейського повоєнного топосу й, водночас, зразок передчуття автором постмодерністського стилю, розглядається роман «Oedipus siegt bei Stalingrad (Едіп перемагає під Сталінградом)» (1954).

Основна мета дослідження полягає у відстеженні мистецьких властивостей особистого авторського міфу Г. фон Реццорі, що полягає у міфологізації східноєвропейського культурного топосу в контексті переходу від модерністського до постмодерністського модусу сприйняття. Відповідно до цього у дисертації доводиться актуальність та літературна цінність текстів Г. фон Реццорі, легітимність їхнього аналізу в контексті авторитетних репрезентантів словесного мистецтва ХХ ст. На основі аналізу найбільш значущих творів Г. фон Реццорі виявляються преференційні жанрові, тематичні та наративні риси текстів автора, визначається функція автобіографічного чинника як провідного елемента сюжетотворення у письменницькій практиці автора-вигнанця, простежуються закономірності міфологемної природи фіктивного („штучного”) топосу та систематизуються етапи розвитку авторського міфу, зокрема міфологеми східноєвропейської культури, у «буковинських» текстах Г. фон Реццорі. Спираючись на особливості світоглядної позиції письменника та основні засоби її вираження, доводиться доцільність розглядання його творчого доробку в руслі

постмодерністського дискурсу.

Предметом літературознавчого аналізу є вплив, спричинений на письменника досвідом австро-угорського дитинства, відчутий на собі крах родинних, моральних та політичних цінностей, розчарування у провідних ідеологічних доктринах ХХ ст., що наклало свій відбиток на художню стилістику митця. Виявлення причин, які лежать в основі особливого тематичного кола рецторівських творів у контексті літературної ситуації повоєнної Німеччини, дозволяє зрозуміти мотиви упередженого ставлення до автора тогочасної німецької критики, осмислити виміри його справедливої оцінки. Теоретичне значення дисертації полягає у сприйнятті цілісної художньої спадщини Г. фон Рецторі крізь призму його особистого авторського міфу як комплексу окремих міфологем включно з узагальнюючою міфологемою європейського топосу, виявленні показових ознак зародження постмодернізму у вимірах стилістичних новацій культури попередньої доби, уточненні жанрових параметрів сучасних версій меніппеї, пастішу, роману виховання та «гіпотетичної автобіографії».

Практичне значення дослідження полягає у залученні до українського наукового дискурсу знакової постаті європейського літературного процесу минулого століття Г. фон Рецторі, що привносить із собою цілий комплекс специфічних дослідницьких зрізів, окреслюючи можливі напрямки подальших наукових розвідок. Відповідно до цього матеріали та висновки дослідження можуть доповнювати тематику лекційних курсів з історії зарубіжної літератури ХХ ст., включатися в розробки спецкурсів з сучасної німецькомовної літератури, літератури австрійського культурного регіону, зайняти ключову позицію у культурологічних спецкурсах, присвячених європейським мультикультурним локусам (зокрема, буковинському).

Отже, літературознавчі дослідження викладачів кафедри охоплювали широкий спектр літературознавчих проблем від французьких письменників ХХ – ХХІ ст. Ф.Моріака, А.Макіна, Ф.Ченга, Г.Аполінера, А.В'яземські, Ж.М.Г. Ле Клезіо, сучасних алжирських письменників А.Джебар, Л.Себбар

до творчості відомого німецькомовного письменника ХХ ст. Грегора Фон Реццорі. Матеріали цих досліджень висвітлювалися в доповідях, на різних наукових конференціях, як в Україні, так і за кордоном.

3. ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

3.1. Деякі проблеми історії, теорії та практики українського художнього перекладу

На сучасному етапі розвитку перекладознавства актуальними залишаються проблеми дослідження повноцінності відтворення оригіналу, цілісного декодування тексту, а також відтворення його іконічності. Водночас постає актуальним вишкіл перекладачів та перекладознавців.

А тому наукові пошуки у цих галузях охоплюють дослідження семантики образу у віршовому тексті (епідигматичний аспект відтворення), рівнів перетворення тексту та засобів досягнення адекватності при перекладі, а також деяких аспектів творчості канадських поетів М. Озборн та В. Кузика, перекладознавчої діяльності Віктора Коптілова, тощо.

Зокрема, було висвітлено головні аспекти перекладацької та перекладознавчої діяльності відомих перекладознавців, а також художньо-естетичну вартість їх діяльності у контексті мистецтва відтворення чужомовного письменства. Окрім того, було досліджено методи повноцінного відтворення тексту у перекладі в контексті цілісного (або, як називають його деякі науковці, голістичного) підходу до перекладу. Голістичний підхід вимагає особливої уваги до вірної передачі у цільовому тексті окремих складових частин джерельного твору. Така потреба зумовлена тим, що структурні компоненти оригіналу здебільшого перебувають у тісних взаємозв'язках і функціонують на різних рівнях, поєднуючи при цьому різні види мовної валентності.

Особливу увагу було приділено дослідженню множинності перекладів, до якої перекладачі вдаються не тільки для того, щоб збагатити скарбницю національного перекладацького мистецтва, а, насамперед, з метою

утвердження вагомості української мови як мови незалежної європейської держави.

Подальше детальне вивчення цих пріоритетів у сучасному українському художньому перекладі стане, очевидно, метою майбутніх наукових пошуків.

Відтворення канадської поезії українською мовою слід розглядати як інтеркультурне явище, що не тільки репрезентує творчу співпрацю поетів та перекладачів, а й сприяє взаємозбагаченню двох культур і побудові мостів взаєморозуміння між цими народами.

Встановлення семантичних особливостей віршових творів Маргот Осборн та Пітера (Василя) Кузика, - талановитих канадських авторів другої половини ХХ - початку ХХІ сторіччя засвідчило, що за своїм тематичним спрямуванням ці твори представляють загальні роздуми чи медитації, абстрактні та конкретні образи-узагальнення. В їх основі лежать *концепти*, які складають своєрідну мовно-образну картину світу (МОКС) кожного поета.

Ознайомлення із творчістю Маргот Осборн показує, що в ній домінують такі абстрактні концепти як *краса*, *всесвіт* та *любов*. Саме вони відображають релігійний світогляд авторки та сприйняття нею цінностей навколишнього світу, що охоплюють прагнення людини до краси, гармонії у всесвіті, втілене у любові до Бога та його творінь (людини, природи, тощо).

Неповторність творчості П. Кузика у тому, що він поет англомовний, але домінантою у його поезії виступає українська тематика: вболівання за кращу долю України. Тематика поетичної палітри Петра Кузика досить багатогранна: його хвилюють філософські проблеми буття, поет виступає проти зла і насильства у всьому світі і водночас сповнений любові до Бога, людей доброї волі, рідного краю та рідної мови природи. Однією із домінантних тем поетичної творчості Петра Кузика постає заклик до єднання усіх українців світу щоб зміцнити незалежну українську державу. Концепт *свободи* набуває у поезії Петра Кузика неабиякої актуалізації.

Отже, хоча повна каталогізація концептів, що актуалізуються у творчості М. Озборн та П. Кузика ще потребує детальної розробки, можна стверджувати, що домінантними в їх поезії виступають концепти *любов, краса і свобода*.

Багатьом віршам В. Кузика властива публіцистичність: вони нагадують римовані есеї, в яких автор глибоко емоційно доносить до сучасників за кордоном болючі реалії українського історичного минулого: голодомор 1932-1933 років як прояв геноциду щодо українців; жах та гіркоту Чорнобильської трагедії. Водночас П. Кузик залишається тонким поетом-ліриком. Справді неповторно лунає в його віршах тема кохання, де особливо виразно звучать українські народнопісенні мотиви.

Віршові твори М. Озборн та П. Кузика відображають ті моральні цінності, до яких завжди прагнуло людство, щоб досягти ідеалів гуманізму і толерантності. А тому переклади такої поезії сприятимуть ще більшому порозумінню і зміцненню духовної єдності між українським і канадським народами.

3.2. В.Сімович – популяризатор творчості Ж.-Б.Мольєра на Буковині

Роль перекладу у наш час важко переоцінити. Побутує, навіть, такий вислів, настільки поширений, що не можливо визначити його автора: "XXI століття буде століттям перекладу або його взагалі не буде". Особливо актуальною є проблема перекладу в об'єднаній Європі, адже наш континент – це надзвичайно велике розмаїття культур у спільному культурному просторі, а також відносно спільна цивілізація, за винятком мов, які, незважаючи на часто спільне коріння, значно відрізняються на даному етапі, що в свою чергу вказує на зростаючу роль перекладу у процесі європейського об'єднання.

До визначних особистостей Буковини належить Василь Сімович, який, крім мовознавчої науки, плідно займався історико-літературною,

педагогічною, редакційною, видавничою, культурно-освітньою діяльністю. В.Сімович у своїй діяльності як перекладач і видавець „Бібліотеки для молодіжі”, підходив до перекладацької справи як до національного обов’язку. Він прагнув збагатити таким чином духовну скарбницю українського народу і вивести її тим самим на європейський обшир.

У „Передньому слові” до перекладу М.Бажалуком знаменитої комедії Ж.-Б. Мольєра «Скупар» В.Сімович подає коротку біографічну довідку про французького письменника, якого він уважає „найвизначнішим драматургом Франції”, „творцем нової комедії, комедії характерів”.

Наприкінці свого „Переднього слова”, В.Сімович зупиняється на аналізі мольєрівського „Скупого” і на дещо тривожній ноті зауважує, що крім вище згаданого „Скупаря”, перших недосконалих переробок українською мовою „Жоржа Дандена” та чудового перекладу „Тартюфа” В.Самійленка, інші переклади комедій Мольєра відсутні і „ще довго прийдеться на них чекати”.

Аналіз перекладу, здійсненого М.Бажалуком, виданого за безпосередньої участі В.Сімовича, виявив вірне відтворення перекладачем ідейної спрямованості і змалювання характерів персонажів комедії Мольєра „Скупар”. В процесі ж оволодіння образною структурою першоджерела перекладач здійснював окремі стилістичні зміщення, відшуковуючи функціональні відповідники в простонародній мові, в незатійливих народно-пісенних виразах українського фольклору, в деяких австрійських запозиченнях, що з часом приводило до занадто інтенсивної фольклоризації і етнографізації, а також до багаточисельних пояснень у посиланнях, які особливо небажані для драматургічного твору.

4. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА

4.1. Феномен канадського мультикультуралізму

У сьогоднішніх надзвичайно складних соціально-економічних, культурних та політичних умовах, не викликає ніяких сумнівів постулат, що лише потужна влада, ефективна та демократична держава спроможна захистити громадянські, політичні та економічні свободи, створити умови для благополуччя народу та процвітання країни, беручи до уваги етнічну варіативність її суспільства. Саме такий підхід до питання формування та розвитку політичних інститутів, зробить багатокультурність не лише політикою, а й способом життя його громадян. Це допоможе виховати нові покоління громадян Канади, США, України та інших поліетнічних держав у дусі толерантності та поваги до культурних відмінностей своїх співгромадян.

Тому досить актуальним у даному контексті є захищена дисертаційна робота доц. Богатирець В.В. *„Канадська багатокультурність: політичний досвід і суспільна практика (національний і глобальний виміри)”* (2008 р.). У дисертаційному дослідженні *вперше* здійснено спробу системного політологічного аналізу процесу становлення та визнання політики багатокультурності в Канаді, а саме її феномен як практичний шлях до розв’язання суспільно-політичних проблем на тлі різних конфліктних ситуацій (зокрема, терактів у багатьох поліетнічних державах, оснований на ґрунті розбіжності інтересів, культур, конфесій та ідеалів різних етнічних груп). Запропонована наукова розвідка є однією з перших спроб комплексного аналізу інтегративних процесів у багатокультурному суспільстві, розв’язання різних конфліктних ситуацій мирним конституційним шляхом.

Посилення міжкультурної взаємодії етносів є характерною ознакою сучасної доби етноглобалістики. В одних випадках вона може стати

джерелом загострення етнокультурних суперечностей, а в інших – навпаки, яскравим проявом однієї з об'єктивних закономірностей зближення етнічних культур. Будь-яка етнічна культура завдяки певним нормам, цінностям, ідеалам формує свій особливий культурний соціум, свою форму міжкультурної комунікації, свої морально-етичні засади суспільного життя, включаючи власний менталітет, ціннісні орієнтації, що ґрунтуються на притаманному конкретному етносу самобутнє світосприйняття, тобто створює свою субкультуру. Жодна така етнічна субкультура не здатна підмінити собою іншу. Однак, це аж ніяк не спростовує можливостей діалогу між різними субкультурами, що повинно стимулювати процес їхнього саморозвитку. Але під час такого діалогу відбуваються деякі процеси адаптації. Характер таких адаптивних практик залежить від критеріїв зіставлення етнічних субкультур. Ґрунтуючись на ціннісній моделі розвитку останніх, такими критеріями можна вважати рівень розвитку окремих культурних компонентів, ступінь складності структури цінностей певних культур або кількість накопичених етнічними спільнотами елементів культури тощо. Але в усякому разі доцільність введення цих критеріїв значною мірою зумовлюється їх спрямованістю на розкриття найважливіших функцій етнокультурних цінностей – етноінтегративної та етнодиференційної, що охоплюють не лише традиційно-побутовий шар культури, а й сферу етнічної самосвідомості.

Реалії глобалізаційних впливів на етнонаціональні відносини часом виявляються доволі суперечливими. Урбанізація, мобільність населення, утворення етносоціальних груп, спричиняють боротьбу між ними за соціальні блага, за престижний соціальний статус, формуючи тим самим міжетнічні суперечності і зводячи їх до рівня конфліктів. Конфлікти відбуваються не лише через різну етнонаціональну належність суб'єктів соціуму, а й з інших причин. Але, вони завжди створюють певну загрозу ідентичності, і в разі таких криз – невід'ємного супутника ринкової економіки, свідомість людини схильна звертатися до минулого, в якому

шукають захист від безробіття, конкуренції, злиднів. Тим самим поглиблюється етнічне розмежування: за умов сьогодення ця проблема є однією з найпоширеніших проблем нашої сучасності, каталізатором якої значною мірою виступають глобалізаційні процеси.

Синкретичними є також конструкти мова та етнічність. Когнітивна наука трактує мову як ментальну сутність. Основною метою сучасних когнітивних досліджень є прагнення побудувати інтегральну картину процесів мислення, мовлення та інтелектуальної поведінки людини. Проблему збереження рідної (материкової) мови як важливого атрибуту та генетичного коду культури українського комунікату Канади було розглянуто у контексті формування національної самосвідомості і збереженні власної культури українських канадців, специфіки формування та реалізації мовної політики у багатокультурному середовищі.

Науковий підхід до конструктів історичного розвитку та нинішнього стану буковинської поліетнічності є одним із важливих засобів формування виваженої, ефективної етнонаціональної політики як на регіональному, так і на загальнодержавному рівнях. Необхідність формування української національної ідентичності актуалізує потребу в аналізі зарубіжного досвіду у даній сфері, зокрема канадського. Канада позиціонує себе як мультикультурне суспільство з великим мовним, расовим та етнічним різноманіттям. Для Канади є характерним програмний підхід для реалізації різноманітних ініціатив (актуалізація культурної спадщини, ювілейні заходи, вивчення мови) для залучення громадян до суспільного життя країни.

Крім того доцент В.Богатирець розширила коло досліджень у сфері перекладознавства. Нині переклад як найважливіший канал загальноінформаційного обміну набуває глобального значення. Зокрема, переклад виник як форма інтелектуальної діяльності як засіб герменевтики, інтерпретації біблійних священних текстів. У науковій розвідці “Аспект герменевтики у перекладознавстві” авторка висвітлює герменевтичний підхід із його позицією відкритості на іншого, який може стати основою для

глибинних досліджень культурологічного характеру, присвячених присвоєнню культурою-реципієнтом явищ іншої культури. Крім того у своїй статті “Еквівалентність перекладу при відображенні функціонально-ситуативного змісту оригінала” В.Богатирець артикулює увагу на те, що зіставлення перекладів з їхніми оригіналами показує, що існує декілька типів еквівалентності, у кожному з яких зберігаються різні частини змісту вихідного тексту. Вивчення рівнів еквівалентності дозволяє визначити, яку ступінь близькості до оригіналу перекладач може досягти в кожному конкретному випадку. Поняття еквівалентності розкриває найважливішу особливість перекладу і є одним з центральних понять сучасного перекладознавства.

4.2. Французька присутність у Чернівцях та Буковині у міжвоєнний період (1920 – 1940 рр.)

Чернівці та Буковина здавна вважалися культурним осередком східної окраїни Австро-Угорщини. Їх називали навіть «Європою в мініатюрі». Однак, після приєднання 1920 р. Буковини до Румунії стан справ значно погіршився і це дало привід відомій дослідниці Ф.Ейман назвати період 1920 – 1940 рр. «безперервним затемненням сонця». Французька ж присутність у цьому краї залишалась досить помітною. Для глибшого ознайомлення з нею доц. Івасютин Т.Д. побував у м. Нанті (Франція), де ознайомився з архівними матеріалами МЗС Франції, які певною мірою стосуються французької культурно-освітньої присутності у Чернівцях.

Французька культурна ”експансія,, в Румунії протягом згаданого періоду була дуже динамічною завдяки діяльності, передусім з 1919 – 20 рр. Французької університетської місії а також з 1924р. – Французького центру вищих студій у Румунії. З метою їх досконалішого функціонування на румунській території французькі дипломатичні установи після Першої світової війни зазнали певних змін. Протягом міжвоєнного періоду в Румунії

існували три французькі консульства у Бухаресті, Клузі і Галаці: між 1930 – 35 рр. функціонувало четверте консульство у Констанці, однак 1935 року воно було реорганізовано в агентство. Такі агентства були у семи містах: Крайові, Тімішоарі, Брийлі, Чернівцях, Яссах, Кишиневі, Констанці. Французька колонія у Румунії була незначною. Наприклад, кількість французів, що проживали в консульському окрузі м. Галаца, коливалась у межах 223 осіб (100 – у самому Галаці, а решта розподілялась між усіма іншими містами, де були агентства).

Після офіційного відкриття 29 травня 1924 року Французького центру вищих студій (у присутності короля Фердинанда I і наслідного принца) спостерігається значне поживлення культурно-освітнього співробітництва, зокрема, частішими стають відрядження французьких викладачів до румунських вузів, в тому числі і до Чернівецького університету на кафедрі зарубіжної літератури. Зазначимо, що ще раніше, а саме 20 червня 1919 року була підписана угода про співпрацю у галузі освіти, в рамках якої два викладачі французької літератури були відряджені до університетів Клужа і Чернівців а також чотири асистенти були запрошені на роботу до університетів Бухареста, Ясс, Клужа і Чернівців.

Починаючи з 1920 року у Чернівцях відкриваються гуртки французької мови. Зазначимо, що навчання в цих гуртках не завжди було ефективним, до того ж заняття відбувались епізодично. На цьому тлі вигідно відрізнялись солідніші культурологічні організації. До них, насамперед, слід віднести "Товариство франко-румунської дружби Буковини", засноване 1931 року і визнане юридичною особою 1935 року (адреса: Чернівці, вул. Флондора, 19). Головою його був обраний посол Франції в Румунії п. Адрієн Т'єрі. Серед почесних голів і членів Товариства знаходимо відомих французьких дипломатів, учених, академіків, письменників: маркіза В.Д'Ормесона, А.Бордо, Ж.Ромена, П.Монтеля.

Починаючи з 1938 року було створено дев'ятнадцять центрів з вивчення французької мови, кожний з яких мав бібліотеку з книгами,

журналами, газетами, читальний зал, невеличкі приміщення для занять і зібрань, а великі центри в Чернівцях, Клузі, Яссах прирівнювались до відділень Інституту, були обладнані всім необхідним і мали інтелектуальний потенціал, адекватний до університетського.

Дослідивши архівні матеріали французької консульської Агенції у м. Чернівцях, було констатовано, що французька культурно-освітня присутність у Чернівцях міжвоєнного періоду була досить помітною. Залишається дослідити архіви французького консульського агентства у Бухаресті та Галаці, які, можливо, проллють світло на важливий суспільно-політичний аспект його діяльності у нашому місті.

ВИСНОВКИ

1. Досліджено важливі проблеми лінгвістики, літературознавства, перекладу та лінгвокраїнознавства в контексті українсько-західноєвропейських культурних взаємин протягом ХХ ст. – поч. ХХІ ст. Незважаючи на здобутки у вивченні проблеми безособових речень у структурно-семантичному плані, відкритим залишається питання частоти їх вживання у різножанрових творах у взаємозв'язку всіх їхніх семантичних та морфолого-синтаксичних ознак. Усе це створило передумови поглибленого вивчення продуктивності безособових конструкцій та їх статусу у мові.
2. Процеси формування та функціонування термінологічних одиниць системи ринкових відносин, процеси їх упорядкування та стандартизації, що відбуваються в межах даної фахової субмови є нагальною потребою вдосконалення системи передавання та обробки інформації, співробітництва науковців різних країн у найрізноманітніших сферах науки і техніки. Поряд з цим досліджені способи термінотворення у структурному та семантичному аспектах та проаналізовано функціонування термінів дипломатії в англійській, німецькій та українській мовах.
3. Соціологічно-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів є першою цього типу спробою систематизації прізвищ національних меншин Буковини укладеної на підставі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці у період формування на цих землях австро-угорського панування (1777 – 1869 рр.).
4. Продовження дослідження проблеми "сенсоризму" дозволило ретельніше дослідити характер емоційно-експресивних, оцінних та інших текстуальних конотаційних одиниць сенсорної лексики, які відіграють важливу роль у розкритті авторських ідей у художньому творі.

5. Якщо творчість відомого французького поета Г.Аполлінера досліджувалась досить широко як зарубіжними, так і вітчизняними вченими, то його жваве зацікавлення мистецьким життям Парижа і Франції, якому він, до речі, присвятив дві книги, ще недостатньо вивчене. Вперше досліджені його думки, судження про художників, скульпторів – вихідців з України, представників *Паризької школи*. Зокрема, у своїх „Мистецьких хроніках” він неодноразово високо відгукується про деяких із них: Сою Левицьку, Сержа Фера, Леопольда Готліба, Сою Делоне-Терк, Олександрю Екстер та, головним чином, про О.Архипенка.
6. Європейська Асоціація ім. Ф.Моріака, спираючись на три основні засади: Ф.Моріак, духовність, Європа, намагається віднайти спільне європейське коріння в галузі культури, зокрема, літератури, що не є легким завданням, бо різні народи по-різному трактують початки європейської цивілізації. Однак ми не повинні замикатися у власному середовищі, про що свідчать, зокрема, наші наукові дослідження в галузі компаративістики, спрямовані на те, щоб віднайти вклад різних культур у пізнання європейського виміру людини, що зветься гуманізмом.
7. Сучасний французький академік і письменник китайського походження Ф.Ченг зображений як медіатор між Сходом і Заходом, що взяв все найкраще із цих двох великих культур, які власне його і сформували як мислителя і письменника. Цікаві його деякі принципи таоїзму, питання пов’язані із творчим натхненням поета, так званої „медіанної” пустоти, коротше кажучи, із китайським вченням про три невід’ємні складові частини людського буття, а також концепція краси, якій він присвятив окремий збірник поетичних і дуже ерудованих роздумів.
8. Вперше у французький науковий обіг введений роман М.Івасюка *В царстві вертухаїв*. У ньому автор оповідає про пережите у комуністичних катівнях у «Печорлазі». Цей незвичний твір –

- звинувачення тоталітарної системи, котра забрала мільйони життів ні в чому невинних людей. Він посяде гідне місце серед світової художньої документалістики про найогиднішу епоху сталінізму.
9. Від психологічного реалізму до автобіографічної оповіді, через психологічний аналіз і варіанти американськості та місцевого постмодернізму квебекський роман розповідає про розвиток суспільства, яке служить контекстом для літературної продукції. Чимало творів після 1945 р. відзначені престижними міжнародними преміями, що засвідчує визнання франкомовного роману Квебеку, в якому автори розглядають як соціальну проблематику, так і глибоко інтимне життя індивіда.
 10. Вперше в історії українського літературознавства розгорнуто вивчена творчість франкомовних письменниць алжирського походження А.Джебар і Л.Себбар. Дослідження окреслює взаємозв'язок культур Сходу та Заходу, процеси транскультурації, постколоніальні та постмодерністські умови розвитку франкомовної магрибської літератури.
 11. Вперше на теренах сучасного українського літературознавства ідентифікована письменницька постать Г. фон Реццорі як значущого попередника постмодерністської культури. Розміщення творчого спадку Реццорі у постмодерністському контексті є цілковито новим ракурсом його бачення. Виокремлено і досліджено усі провідні міфологеми письменника, що дозволило у скомпонованому вигляді уявити загальний авторський міф, реконструювати його.
 12. Більш ніж десятирічний досвід редакторської праці Василя Сімовича, в тому числі і публікація „Скупого” Ж.-Б. Мольєра, є однією із яскравих сторінок літературної і видавничої діяльності В.Сімовича, який відчував гостру потребу дати молоді „здорову, розумну духовну поживу”. А його літературознавча розвідка про французького драматурга до сьогодні не втратила своєї актуальності.

13. Значна увага була присвячена висвітленню головних аспектів перекладацької та перекладознавчої діяльності відомих перекладознавців, а також художньо-естетичній вартості їх діяльності у контексті мистецтва відтворення чужомовного письменства. Окрім того, було досліджено методи повноцінного відтворення тексту у перекладі в контексті цілісного (або, як називають його деякі науковці, голістичного) підходу до перекладу.
14. Здійснена одна з перших спроб комплексного аналізу інтегративних процесів у багатокультурному суспільстві, які сприяють розв'язанню різних конфліктних ситуацій мирним конституційним шляхом. Проблема збереження рідної (материкової) мови як важливого атрибуту та генетичного коду культури українського комунікату Канади була розглянута у контексті формування національної самосвідомості і збереженні власної культури українських канадців, специфіки формування та реалізації мовної політики у багатокультурному середовищі.
15. Після дослідження архівних матеріалів МЗС Франції у м. Нанті, присвячених французькій консульській Агенції у м. Чернівцях, було констатовано, що французька культурно-освітня присутність у Чернівцях міжвоєнного періоду була досить помітною.

**ДОДАТОК: ПУБЛІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ
СУЧАСНИХ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ ФАКУЛЬТЕТУ
ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ЗА 2007 – 2011 рр.**

№	Прізвища та ініціали всіх авторів	Публікації
1	2	3
1.	Івасютин Т.Д., Осадчук С., Панчук Н., Грицкан- Дідковський К., Івасюк О.	Буковина: національні рухи та соціально-політичні процеси 1918 – 1944 рр. Погляд дипломатів (Документи). – Чернівці: Зелена Буковина, 2007. – 228 с.
2.	T. Ivassioutine	Paramètres d'interculturel dans le livre de Nancy Huston Nord perdu // Intervoix, 2007, № 19. – P. 13.
3.	Івасютин Т.Д., Нічий В.В.	Міжнародні організації. Чернівці: Рута, 2007. – 35 с.
4.	Івасютин Т.Д., Макар Ю.І., Бурдяк В.І., Семенко В.В	Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра Die Europäische Union: gestern, heute, morgen / Авт.-укл.: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2008. – 225 с. (з грифом)
5.	T. Ivassioutine	Pays rêvé, pays présent. // Intervoix, 2008, № 21. – P. 22 – 23.
6.	Івасютин Т.Д.	„Французькі” Чернівці міжвоєнного періоду // Буковинський журнал, 2008, № 3, с. 147 – 155.
7.	T. Ivassioutine	Analyse intertextuelle des œuvres d'A. Tchekhov et d'A.Makine // Andreï Makine: Le Sentiment poétique. P.: L'Harmattan, 2008. – P. 125 – 136.
8.	Івасютин Т.Д.	Василь Сімович – популяризатор творчості Ж.-Б. Мольєра // Буковинський журнал, 2008, № 2, с. 213 – 217
9.	Івасютин Т.Д.	Г.Аполлінер про українських художників Паризької школи // Структурно-семантичні і когнітивно-дискурсивні парадигми сучасного романського мовознавства: Матеріали Другої Всеукраїнської наукової конференції романістів. – Чернівці: Рута, 2008. – С. 76 – 78.
10.	Івасютин Т.Д.	„Французькі” Чернівці міжвоєнного періоду (1918 – 1940) // Покликання служити науці і

		людям: науковий збірник (На пошану доктора історичних наук, професора Георгія Кожолянка). – Чернівці: ТОВ „Видавництво „Наші книги”, 2008. – С. 139 – 143.
11.	Івасютин Т.Д., Воронюк Л.	Неологізми, їх класифікація та особливості перекладу. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
12.	Івасютин Т.Д., Домітращук С.	„Анна Русинка” в перекладі І.Франка. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
13.	Івасютин Т.Д.	Україна в романі Джоната Літелла „Фурії” // Видатні науковці Чернівецького університету. Р.Ф.Кайндль (матеріали V міжнародної наукової конференції „Кайндлівські читання”). Чернівці, 16-17 травня 2008 р. Ч. 1. Чернівці: Прут, 2008. – С. 59 – 61.
14.	Івасютин Т.Д.	Французьке консульське агентство в Чернівцях у міжвоєнний період // Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини: науковий вісник. Вип. 376 – 377. Чернівці: Рута, 2008. – С. 41 – 43.
15.	Івасютин Т.Д.	Франсуа Моріак як чинник творчої лабораторії європейського порівняльного літературознавства // Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. 2007. №14. – С.242-247.
16.	Івасютин Т.Д., Домітращук С.	Символізм у творчості П.Целана. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
17.	Івасютин Т.Д., Рожкова І.-Е.	Україна в романі Джонатана Літелла „Фурії”. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
18.	Івасютин Т.Д., Нікеєв А.	Роме про Буковину міжвоєнного періоду // Матеріали студентської наукової конференції

		Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
19.	Івасютин Т.Д.	Initiation au sentiment d`amour dans le roman de F. Cheng L`éternité n`est pas de trop. // Intervox, 2009, № 22. – P. 12.
20.	Івасютин Т.Д.	Рецепція української літератури у Франції // Анотації доповідей міжнародної наукової конференції „Мультикультуралізм у перспективі літературознавчої антропології”. Чернівці: 2009, с. 26.
21.	Т.Івасютин, С. Домітращук.	Омріяна та реальна Франція (рецензія на кн.: Andreï Makine. Cette France qu`on oublie d`aimer. – P. Flammarion, 2006. – 111p.) // Форум: Суспільство на межі: міраж, міф, реальність? (суспільно-політичний журнал). Чернівці: Золоті литаври, 2008, № 2(7). – с. 72 – 75.
22.	Івасютин Т.Д.	Зустріч літераторів у Страсбурзі // Університетський вісник № 10, с. 6 – 7.
23.	Т. Ivassioutine	Emouvantes retrouvailles // Intervox, 2010, № 23. – P. 7-8.
24.	Івасютин Т.Д.	Паризькі зустрічі // Університетський вісник № 12-13, с. 12 – 13.
25.	Івасютин Т.Д.	З далеких мандрів повернувшись // Буковинський журнал, 2010, № 1, с. 182 – 186.
26.	Івасютин Т.Д.	Поет із крилами художника // Буковинський журнал, 2010, № 2, с. 137 – 140.
27.	Івасютин Т.Д.	Зустріч літераторів у Нормандії // Буковинський журнал, 2010, № 3-4, с. 257 – 259.
28.	Івасютин Т.Д. у співавторстві (7)	Патріарху історичної науки Буковини, професору Ю.Макару – тільки 75 // Історико-політичні проблеми сучасного світу: збірник наукових статей. – Чернівці: ЧНУ, 2010. – Т.21-22. – с. 11 – 15.
29.	Івасютин Т.Д.	Українська література та відгуки про неї у Франції // Форум: Європейська мозаїка: турботи, сподівання, рішення (суспільно-політичний журнал). Чернівці: Золоті литаври, 2010, № 1. – с. 14 – 18.
30.	Івасютин Т.Д.	Quelques réflexions sur le roman de Mykhailo Ivassiouk „Au royaume des vertoukhaï” //

		Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 521: Романослов'янський дискурс. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – с. 61 – 65.
31.	Івасютин Т.Д.	Колір любові від Марка Шагала // Буковина № 29, 2010, с. 3.
32.	Івасютин Т.Д.	Слідами Пауля Целана в Парижі // Чернівці № 48, 2010, с. 9
33.	Івасютин Т.Д.	Tchernivtsi – ville mythique // Intervoiх, 2011, № 25. – Р. 11-12.
34.	Івасютин Т.Д.	La famille: lieu de l'histoire et du silence chez J.M.G. Le Clézio et A. Wiazemsky // Intervoiх, 2011, № 25. – Р. 18.
35.	Івасютин Т.Д.	Аполлінер про українських художників Паризької школи // Буковинський журнал, 2011, № 1, с. 111 – 115.
36.	Івасютин Т.Д.	Переклад поезії Валері Рузо // Альманах поезій та перекладів. Meridian Czernowitz, 2011. – с. 87 – 90.
37.	Івасютин Т.Д.	Die Bukovina als Europa en miniature // Osteuropa – Randeuropa? Die Ukraine und die baltischen Länder im europäischen Kontext. Tagung an der Universität Münster, 7-8 Oktober 2011. р. – 9.
38.	Івасютин Т.Д.	Сучасний франкомовний роман Канади (Квебеку): історичний аспект // Матеріали Першої міжнародної конференції з Канадознавства 26 – 28 лютого 2010 року. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – с. 242 – 246.
39.	Івасюк О.Я.	Івасюк О.Я. (упорядник), Олександр Дмитрович Огуй. Біобібліографія вчених Чернівецького національного університету. Бібліографія до 50-річчя/ Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича. – Чернівці: Рута, 2006. – 84 с.
40.	Івасюк О.	Заколосилась нива урожаєм // Форум: суспільно-політичний журнал. Україна і світ: моральний досвід і прагматики інтересів – Чернівці: Золоті литаври, 2006. С. 99 – 101.
41.	Ivasyuk O.	Поезія – відрода і журба... // Буковинський журнал. – Чернівці. - 2007. - №4. – С. 296 – 298.

42.	Івасюк О.Я.	Голістична концепція Віршового перекладу в контексті постнекласичних методів дослідження. // Матеріали II міжнародної наукової конференції. Актуальні проблеми германської філології в Україні та Болонський процес. 20 – 21 квітня 2007 р., Чернівці: Книги – XXI, 2007. С. 130 – 131.
43.	Івасюк О.Я.	Формалізовані критерії встановлення повноцінності перекладу віршового тексту // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 341: Германська філологія. – Чернівці: Рута, 2007. – С. 138 – 143.
44.	Івасюк О.Я.	Перший весняний ювілей // Університетський вісник №7 (1683). – С. 19.
45.	Івасюк О.Я., Горук О., Буга Я., Коцебейчук Ю.	Декодування матеріалів Memorandum of Conversation in Reykjavik : найхарактерніші словникові засоби та їхні трансформації. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
46.	Івасюк О.Я., Нечай Ю., Столер Я.	Авторські неологізми в перекладах Миколи Лукаша. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
47.	Івасюк О., Фока Л.	Перекладацька спадщина М.Зерова. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
48.	Івасюк О.Я., Комарницька Л.А.	Переклад вірша: Навчальний посібник для перекладознавчих семінарів (=Verse Translation: A Manual for Translation Studies Workshops). – Чернівці: Рута, 2008. – 190 с. // Рек.МОН як навч.посібник за листом №14/18.2-1825 від 29.07.2004 р.
49.	Івасюк О.	Життєдайний окраєць та чарівне горнятко? // Всесвіт: Журнал іноземної літератури. – №9-10. – С.184-185.
50.	Івасюк О.Я.	Сучасне українське перекладознавство на шляху до філологічної інтердисциплінарності //Актуальні проблеми германської філології: Матеріали III. Міжнар. наук.конф., присвяченої

		70 річчю від дня народження проф., д.філол. н. В.В.Левицького. – Чернівці: Книги-XXI, 2008. – С.117-118.
51.	Івасюк О.Я.	Іконічність та декодування віршів // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 24. – Част. 2. – К., КНУ ім. Тараса Шевченка. – с. 3-6.
52.	Івасюк О.Я.	Принципи конструювання образу у вірші та його відтворення в контексті голістичного перекладу // Мова і культура: Наук. щорічн. журн. – Вип.9. – Т.ХІІ (100): Актуальні проблеми сучасної філологічної науки. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2007. – С.158-160.
53.	Івасюк О.Я.	Іконічність у віршованому тексті та її декодування у перекладі (на матеріалі творів М.Осборн та їх українських перекладів) // Мова і культура: Наук. щорічн. журн. – Вип.10. – Т.ХІ (111): Філософія мови і культури. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2008. – С.199-202.
54.	Івасюк О.Я., Огуй О.	Канадська Пенелопа // Покликання служити науці і людям: Наук.зб. на пошану проф. Г. Кожолянка. – Чернівці: Наші книги, 2008. – С.136-138.
55.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Епідигматичний аспект декодування образу у віршовому тексті // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – №4: Філологічні науки. – Луцьк, 2008. – С.328-330.
56.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Епідигматика у віршовому перекладі: Проблема відтворення образу // Од слова путь верстаючи й до слова...: Зб. на пошану Р.П.Зорівчак, д.філол.н., проф., заслуж. Працівника освіти України / Редкол. О.І.Чередниченко (голова). – Львів: Вид.центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. – С.167-181.
57.	Івасюк О.Я.	Маргот Осборн і Буковина: шлях творчого слова континентами // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 394-398: Слов'янська філологія: Зб.наук.пр. – Чернівці: Рута, 2008. – С.266-269.
58.	Івасюк О.Я.	Кризи й екстремальні ситуації як стимули життєвого та творчого успіху Маргот Осборн // Форум: Суспільно-політичний журнал. – №. 1(6). – С.40-41.

59.	Івасюк О.Я.	Незгасне світло вчительської зорі // Тейер Дж. Кумедні оповідання. Читанка англійською мовою /Вправи, тести і словник Л.Б.Кувшинової. Упорядкування О.Я.Кувшинова. – Чернівці: Рута, 2008. – С.3-5.
60.	Івасюк О.Я.	О.Я. Перекладач у прозі – раб, а у поезії – суперник // Перед фактом: щомісяч. часопис. – жовтень 2008. – Вип.23 (29). – С.5.
61.	Івасюк О.Я., Болотинюк І., Істратій В.	Максим Рильський – перекладач і перекладознавець. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
62.	Івасюк О.Я., Мензак О.	Іван Франко – як основоположник українського перекладознавства. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
63.	Івасюк О.Я., Столер Я., Хобзей Ю., Корбут О., Фока Л.	Встановлення найхарактерніших словникових засобів та трансформацій при декодуванні країнознавчих текстів. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
64.	Івасюк О.Я.	Петро Кузик: життя і творчість на славу України // Видатні науковці Чернівецького університету. Р.Ф.Кайндль. Матеріали У. Міжнародної наукової конференції „Кайндлівські читання”, Чернівці, 16-17 травня 2008 р. – Ч.2. – Чернівці: Прут, 2008. – С.75-76.(>100 учасників)
65.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Степан Смаль-Стоцький як мовознавець і філолог: теоретико-практичні набутки // Постать Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця ХІХ – початку ХХ ст. і сучасна рецепція його доби: Тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження видатного укр. філолога, культурного і громадського діяча. Чернівці, 19-

		21 лютого 2009 р. – Ч.2. – Чернівці: Місто, 2009. – С.54-55.
66.	Івасюк О.Я.	Творчість Петра Кузика як інтеркультурне явище: Шляхи та способи декодування // Мова і культура: Наук. щорічн. журн. – Вип.11. – Т.І (113), Вип.11. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2009. – С.302-304
67.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Творець сучасного українського перекладознавства // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.439-440: Германська філологія. – Чернівці: Рута, 2009. – С.179-182.
68.	О. Івасюк, О.Огуй.	Творець сучасного українського перекладознавства (Світлій пам'яті професора В.В. Коптілова присвячено) // Всесвіт. Журнал іноземної літератури. – №7-8, 2010. – С. 244-248.
69.	Івасюк О.Я.	Творчість Петра Кузика як міст духовного єднання // Буковинський журнал, 2010, № 3-4, с. 120 – 122.
70.	Івасюк О.Я.	З вибраного (переклади віршів Петра Кузика) // Буковинський журнал, 2010, № 3-4, с. 123 – 129.
71.	Івасюк О.Я.	Звукописна іконічність віршів Роберта Фроста та її декодування українською мовою // Мова і культура: Наук. щорічн. журн. – Вип.12. – Т. УІ (131), – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2009. – С.300-303.
72.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Theory for linguistic practice epistemologically regarded // Integration in Teaching Foreign Languages: Theoretical and Applied Aspects: International Conference Program and Abstracts. – L'viv: Publ.center of the I.Franko National University, 2009. – P.42-43.
73.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Історія перекладу в період «Розстріляного Відродження» (1920-1937/41 рр.): нова спроба викладу в посібнику з історії перекладу // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 22. – Том 1. – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – С. 175- 178.
74.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Історія перекладу та перекладознавства в період становлення незалежності України (1991-2010 рр.): нова спроба викладу в посібнику з історії

		прекладу // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки: Філологічні науки. Випуск 9. – Луцьк, 2010. – С. 284-288.
75.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Просвіти сяйво над Збручем: нариси історії с. Вільхівчик, його освіти та «Просвіти»: Монографія / О.Я. Івасюк, О.Д. Огуй (укл.). – Чернівці: ЧНУ, 2011. – 188 с., 60 іл.
76.	Івасюк О.Я.	Декодування поезії Р. Фроста українською мовою / Ольга Івасюк // Американські студії / American Studies Journal. – №1. – Чернівці: Буковинський центр американських студій, 2010. – С. 132-135.
77.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Історія перекладу в повоєнному СРСР / УРСР і за кордоном (1945-1990): нова спроба викладу в посібнику з історії перекладу // Мова і культура: Наук. щорічн. журн. – Вип.13. – Т. ІУ (140), – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2010. – С.345-352.
78.	Ivasyuk O. Oguy A.,	Український переклад та перекладознавство в контексті епохи романтизму / О.Д. Огуй, О.Я. Івасюк // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки: журнал. – №6, ч.2: Мовознавство. – Луцьк, 2011. – С. 82-86.
79.	Ivasyuk O. Oguy A.	Рецензія на монографію МОВНИЙ ВИМІР ЖИТТЯ: Сучасна англomовна публіцистика: лінгвістичний вимір: монографія / А.Е. Левицький, С.І. Потапенко, А.О. Худ олій та ін.; за заг. Ред.. А.Е. Левицького, С.І. Потапенка. – Ніжин: Вид. НДУ ім. Миколи Гоголя, 2010. – 255 ст. – С. 191 – 193.
80.	Івасюк О.Я.	Alter Pater // Світлоносна душа / М.М. Турчин (упоряди.). – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – С.5.
81.	Івасюк О.Я.	Декодування канадської поезії як перекладацька проблема / Ольга Івасюк // Канадознавство / Canadian Studies: Матеріали I. Міжнародної конференції з канадознавства 26-28.02.2011 р. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. – С. 261-264.
82.	Івасюк О.Я.	Canadian Poetry as Intercultural Approach for English Learning and Teaching in Ukraine / Olexandr Oguy, Ol'ha Ivasiuk // International

		Conference ICT Language Learning: 4 th Conference Proceeding: Abstracts. - Florence, 21-21. October 2011. In: http:// www.pixel_online.net/ICT4LL2011/ acceptedabstracts.php
83.	Івасюк О.Я.	Іконічність у віршовому тексті та способи її декодування // Наука і освіта: крок у майбутнє. Матеріали V. Міжнародної наукової конференції „Кайндлівські читання”, присвяченої 145-річчю від дня народження Р.Ф. Кайндля, Чернівці, 29 квітня 2011 р.–Чернівці-Вижниця: Черемош, 2011.–С. 188-189.
84.	Слюсар О.Ф.	Język polski. // Польська мова. Посібник для студентів-міжнародників. – Чернівці: Книги-XXI, 2007.
85.	Слюсар О.Ф.	Interferencje językowe w historycznych antropimach Czerniowiec (na przykładzie ksiąg metrykalnych parafii rzymsko-katolickiej z lat 1777-1869) // Науковий вісник Чернівецького університету. Випуск 356-359. Слов'янська філологія. Матеріали XII міжнародної ономастичної конференції „Українська ономастика у загальнослов'янському контексті”– Чернівці: Рута, 2007. С. 49 – 55.
86.	Слюсар О.Ф.	Чернівецька багато культурність: українсько-польські мовні інтерференції (на матеріалі метри калних книг...)// Матеріали Буковинської науково-практичної конференції "Ми – українці, ми - українські". – Чернівці, 2007. – С. 371 – 374.
87.	Слюсар О.Ф., Клим О., Чеснокова Ю.	ЗМІ як „четверта влада” в громадянському суспільстві. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
88.	Слюсар О.Ф., Онищенко Т.	Сучасний стан словникової системи говірки лемків. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
89.	Слюсар О.Ф., Івасютин Т.Д.	Практикум з польської мови. – Чернівці: Рута, 2008. С. 52.
90.	Слюсар О.Ф.	Багатогранність історичного антропонімікону Чернівців // Видатні науковці Чернівецького університету. Р. Ф. Кайндль. Матеріали V

		міжнародної наукової конференції «Кайндлівські читання». Частина I. – Чернівці: Рута, 2008. (3, міжн.) С. 154 – 156.
91.	Слюсар О.Ф.	Мовні інтерференції в історичних антропонімах Чернівців // Науковий вісник Чернівецького університету. Випуск 378-379. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. Матеріали VI Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 600-річчю першої писемної згадки про Чернівці. Частина 2. – Чернівці: Рута, 2008. (3) С. 211 – 216.
92.	Подолінська Е., Слюсар О.Ф.	Способи передачі іншомовних власних назв // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008. С. 167 – 168.
93.	Слепенюк В., Слюсар О.Ф.	Особливості польських відповідників географічних назв світу // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008. С. 201 – 202.
94.	Слюсар О.Ф.	Польська мова: Підручник. – Чернівці: Видавничий дім „Букрек”, 2009. с. 304.
95.	Слюсар О.Ф.	Historia powszechna. Dzieje powożytne (koniec XV – XVIII w.). Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів з польською мовою навчання. – Чернівці: Видавничий дім „Букрек”, 2008. – 240 с. (рек. МОНУ) (переклад)
96.	Слюсар О.Ф.	Historia Ukrainy. Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів з польською мовою навчання. – Чернівці: Видавничий дім „Букрек”, 2008. – 304 с. (рек. МОНУ) (переклад)
97.	Слюсар О.Ф.	Biologia. Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів з польською мовою навчання. – Чернівці: Видавничий дім „Букрек”, 2008. – 288 с. (рек. МОНУ) (переклад)
98.	Слюсар О.Ф.,	Практикум з польської мови. – Чернівці: Рута,

	Івасютин Т.Д.	2009. – 52 с.
99.	Слюсар О.Ф.	Polityka bezpieczeństwa elektroenergetycznego: przyszłość a stan obecny. – Чернівці: Рута, 2009. – 44 с.
100.	Слюсар О.Ф.	Антропонімікон Буковини кінця XVIII – початку XIX (на матеріалі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці 1777-1869 pp.) // Studia Slovakistica. Випуск 9. Ономастика. Антропоніміка 378-379. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2009.- с. 79 - 83
101.	Слюсар О.Ф.	Польська мова. – Чернівці: Букрек, 2010. – 302 с. (навчальний посібник з грифом МОН)
102.	Слюсар О.Ф.	Енергетична безпека Польщі: майбутнє та сьогодні // Україна, Білорусь, Польща та Литва: від колізій минулого до спільних європейських цінностей та перспектив співпраці: Політологічні та соціологічні студії: Збірник наукових статей. – Чернівці: Букрек, 2009. – Т. 8. – С. 182-192.
103.	Слюсар О.Ф.	Польська мова. – Чернівці: Букрек, 2011. (навчальний посібник з грифом МОН) С. 302.
104.	Слюсар О.Ф., Макар Ю.І.	Словник українсько-польський, польсько-український. – Чернівці: Букрек, 2011. (навчальне видання з грифом МОН) С. 736.
105.	Слюсар О.Ф.	Безформантні польські прізвища Буковини (на матеріалі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці 1777-1869 pp.) // Studia linguistica et juridica: Збірник наукових праць. – Кіровоград: Кірюї ХНУВС, 2011. С. 115-119.
106.	Слюсар О.Ф.	Характеристичні особливості графічної системи польських прізвищ Буковини (на матеріалі метричних книг римо-католицької парафії міста Чернівці 1777-1869 pp.) // Наука в інформаційному просторі. Іноземні мови та регіоназнавство. Культурологія. Філологія. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2011 р.). – Том 4. – Дніпропетровськ, 2011. С. 77-83.
107.	Слюсар О.Ф.	Характеристичні особливості фонологічної системи польських прізвищ Буковини (...) // VIII Буковинська міжнародна історико-краєзнавча конференція, присвячена 20-річчю незалежності України. – Чернівці, 21 – 22

		жовтня 2011 р. Чернівці: Рута. – 2011.
108.	Звягінцева О.	Звукосимволічні якості приголосних сполучень у типах словотвору // Буковинський журнал, 2008, № 4, с. 215 – 219.
109.	Нічий В.В.	Уживання безособових конструкцій у творах Франсуази Саган // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Серія філологічні науки. – 2006. – №6. – С.119-125.
110.	Нічий В.В.	Особливості вживання безособових конструкцій у лінгвістиці, як одному з елементів наукового стилю // Сучасні проблеми лінгвістичних досліджень і методика викладання іноземних мов професійного спілкування у вищій школі. – Львів, 2007. – С.121-123.
111.	Нічий В.В.	Специфіка використання безособових конструкцій у мовознавчих, фізичних та математичних наукових текстах // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – Київ, 2007. – С.238-244.
112.	Нічий В.В.	Порівняльна характеристика безособових конструкцій у різних текстах наукового стилю // Матеріали VI міжнародної наукової конференції. Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація. – Харків, 2007. – С.242-243.
113.	Нічий В.В.	Особливості перекладу безособових конструкцій у французькій художній літературі українською мовою // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових статей. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 378-379. – С. 202-205.
114.	Нічий В.В.	Безособові речення: підходи до трактування // Структурно-семантичні і когнітивно-дискурсивні парадигми сучасного романського мовознавства. Друга Всеукраїнська наукова конференція романістів. – Чернівці, 2008. – С.54-55.
115.	Нічий В.В., Дишлова А.	Проблема безособових речень в українській та французькій мовах. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-

		річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
116.	Нічий В.В.	Витоки вчення про безособові конструкції у французькій мові / В. В. Нічий // Структурно-семантичні і когнітивно-дискурсивні парадигми сучасного романського мовознавства. Третя Всеукраїнська наукова конференція романістів. – Одеса, 2010. – с. 59 – 60.
117.	Нічий В.В.	Інтерпретація будови безособових конструкцій у вітчизняному та романському мовознавстві / В. В. Нічий // Класична філологія у контексті сучасності. Міжнародна науково-методична конференція // Науковий вісник Чернівецького національного університету : Збірник наукових праць. Романо-слов'янський дискурс. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2011. – Вип. 565. С.93-96
118.	Нічий В.В.	Кореляційний аналіз вживання безособових конструкцій у різножанрових текстах (на матеріалі французької мови) / В. В. Нічий // Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. – Донецьк : Донецький національний університет, 2011. – Вип. 23. С. 115 – 123.
119.	Семенко В.В.	Взаємозалежність значень часових форм німецького дієслова з критеріями виділення цих значень // Буковинський журнал – 2007. № 2-3. – С. 225-229.
120.	Семенко В.В.	Die Bundesländer Deutschlands Федеральні землі Німеччини: Фахові навчальні тексти німецькою мовою. – Чернівці: Рута, 2007. – 28 с.
121.	Семенко В.В.	Schule und Ausbildung in Deutschland Школа та освіта в Німеччині: Фахові навчальні тексти німецькою мовою. – Чернівці: Рута, 2007. – 18 с.
122.	Семенко В.В.	Альянс за Майбутнє Австрії та Всеукраїнське об'єднання Свобода: спільне та відмінне // Матеріали Буковинської науково-практичної конференції "Ми – українці, ми - українські". – Чернівці, 2007. – С. 311 – 315.
123.	Семенко В.В.	Поява австрійського популізму та його вплив на зміни в партійній системі країни // Історико-

		політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2007. – Т. 15-16. – С. 115-118.
124.	Семенко В.В., Півторак І.	Український переклад трагедії „Фауст” Й.-В.Гете. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
125.	Семенко В.В., Федів Ю.	Фризька етнічна меншина на півночі Німеччини. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
126.	Семенко В.В.	Взаємозв'язок між лексичною семантикою дієслова і способом реалізації часових форм імперфекта і перфекта // Матеріали VI Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 600-річчю першої писемної згадки про Чернівці. – Частина 2. – Чернівці, 12-13 жовтня 2007 р. – С. 207-211 .
127.	Семенко В.В.	Основні критерії виділення значень часових форм німецьких дієслів //Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 24. – Част. 3. – К., КНУ ім.. Тараса Шевченка. – С. 189 – 193.
128.	Семенко В.В., Івасюк Г.	Переклад творчості Лесі Українки мовами світу. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
129.	Руснак Ю., Семенко В.В.	Соціокультурний аспект інтеграції турків в німецьке суспільство. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
130.	Семенко В.В.	Німецька мова у сфері державного управління: Deutsch auf dem Gebiet der öffentlichen Verwaltung [Текст]: фахові навчальні тексти німецькою мовою для магістрів спеціальності Державна служба / Укл. В.В.Семенко –

		Чернівці: Рута, 2009. – 48 с.
131.	Семенко В.В.	Взаємозв'язок між акціональною семантикою дієслова і способом реалізації часових форм перфекта та імперфекта // Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. – Вип. 441-443: Германська філологія. – Чернівці: ЧНУ, 2009. – С. 217-220
132.	Семенко В.В.	Поняття акціональної семантики. Вживана термінологія // Буковинський журнал, 2010, № 1, с. 210 – 213.
133.	Семенко В.В.	Політична партія як інститут демократичного представництва / В.В. Семенко // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – 2010. – Т. 21-22. – С. 129-133.
134.	Семенко В.В.	Лінгвокраїнознавчий аспект на заняттях з іноземної мови // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки: Випуск 22. Том. 2. – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – С. 127-130
135.	Тулюлюк К.В., Кушнерик В.І.	Лінгвостилістичні особливості сенсоризмів запаху в сучасній англійській прозі / В.І. Кушнерик, К.В. Тулюлюк // Новітня філологія. - № 39. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – С. 201 – 210.
136.	Тулюлюк К.В.	Функціонування тактильних дієслів у структурі художнього тексту / К.В. Тулюлюк // Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики: науковий журнал / редкол.: В.І. КУшнерик, О.І. Огуй та ін. – Чернівці: Книги – XXI, 2011. – С. 154 – 169.
137.	Тулюлюк К.В.	Кольороназви В романах “Ніч лагідна” Ф.С. Фіцджеральда та “Райдуга” Д.Г. Лоуренса / К.В. Тулюлюк // Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики: науковий журнал / редкол.: В.І. КУшнерик, О.І. Огуй та ін. – Чернівці: Книги – XXI, 2011. - № 2. – С. 159 – 168.
138.	Маковійчук Л.В.	Лексико-стилістичні особливості колоронімів у творчості Г.Тракля // Матеріали II міжнародної наукової конференції. Актуальні проблеми германської філології в Україні та Болонський процес. 20 – 21 квітня 2007 р., Чернівці: Книги

		– XXI, 2007. С 187 – 189.
139.	Маковійчук Л.В.	До питання про історію фахової німецької мови // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових статей. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 378-379. – С.205-207.
140.	Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М.	Англійська мова для студентів-міжнародників / Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М. – Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 320 с.
141.	Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М.	Практичний курс англійської мови. Лексико-граматичний посібник. Частина II. Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 215 с.
142.	Богатирець В.В.	Вплив канадського політичного досвіду у царині міжетнічних відносин на розв'язання етнічних конфліктів у Європі. – Матеріали III Международной научно-практической конференции „Научное пространство Европы – 2007”. – Том 6. Право. Политология. Философия. Государственное управление. – Днепропетровск: Наука и образование, 2007. – С. 70-73.
143.	Богатирець В.В.	Роль українського чинника у формуванні канадської мозаїки // Матеріали Буковинської науково-практичної конференції "Ми – українці, ми - українські". – Чернівці, 2007. – С. 7 – 12.
144.	Богатирець В.В., Добржанська О.	Етапи становлення соціальної політики Канади. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
145.	Богатирець В.В., Репела О.	Українська спільнота серед багатокультурної розмаїтості Канади. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
146.	Богатирець В.В.	Англійська мова для магістрів – фахівців державного управління – Чернівці: Рута, 2008. – 40 с.
147.	Богатирець В.В.	Вплив канадського досвіду багатокультурності

		на етнополітичну ситуацію в Центральній та Східній Європі. – Видатні науковці Чернівецького університету. Р.Ф.Кайндль. Матеріали V Міжнародної наукової конференції „Кайндлівські читання”, 16-17 травня 2008 р. – Ч.1. – Чернівці: Прут, 2008. – С. 26-30. – 5с
148.	Богатирець В.В.	Ставлення українців Канади до політики багатокультурності. – Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. статей. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 378-379. – С. 104-108. – Матеріали VI Буковинської Міжнародної історико-країнознавчої конференції, присвяченої 600-річчю першої писемної згадки про Чернівці (12-13 жовтня 2007 р. ч.2) – 5
149.	Богатирець В.В.	Аспект герменевтики у перекладознавстві. – Сборник научных трудов по материалам международной научно-практической конференции «Научное исследование и их практическое применение. Современное состояние и их пути развития ‘2008». –Том 15. Философия и филология. – Одесса: Черноморье, 2008. – 90 с. –2с.
150.	Богатирець В.В.	Еквівалентність у перекладі: функціонально-ситуативний аспект // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 24. – Част. 2. – К., КНУ ім. Тараса Шевченка. – с. 79 – 83.
151.	Богатирець В.В.	Політика багатокультурності, ідентичність, етнічність (теоретичні та емпіричні вчення – Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. – Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія. історія. – 2008. – № 18 (74). – С. 120-136 – 14 с.
152.	Богатирець В.В.	Канадський досвід подолання етнічних розбіжностей (прояви квебекського сепаратизму) – Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збір. наук. статей. – Чернівці: Рута, 2008. – Т. 17–18. – С. 20-25. – 6 с.
153.	Богатирець В.В.	Канадські українці в умовах багатокультурності: проблема збереження ідентичності у розмаїтті – Форум: суспільно-політичний журнал. Україна – Канада: мости

		співпраці та дружби (спеціальний вип.)– Чернівці: – Золоті литаври, 2008. №1 (6) – С. 28 – 33. – 6 с.
154.	Богатирець В.В. Кісілюк О.	Основні прерогативи українсько-канадських зносин на сучасному етапі. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці (13-14 травня 2008 року). Історичні, економічні науки. – Чернівці: Рута, 2008. – С.99-101.
155.	Богатирець В., Репела О.	КУК: осередок політичного життя української спільноти у Країні кленового листка. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці (13-14 травня 2008 року). Історичні, економічні науки. – Чернівці: Рута, 2008. – С.177-179.
156.	Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М.	Курс практичної англійської мови для студентів-міжнародників /. - Чернівці: Книги- XXI, 2009. – 320 с.
157.	Богатирець В.	До питання про психолого-педагогічні передумови викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах. – Сборник научных трудов по материалам международной научно-практической конференции „Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития’2009”.– Том 6. Педагогика, психология и социология. – Одесса: Черноморье, 2009. – С. 22-23
158.	Богатирець В.	Аспект герменевтики у перекладознавстві // Матеріали міжнародної наукової конференції. – Дрогобич: Видавець Сурма, 2008. – С.476- 483
159.	Богатирець В.	Співробітництво етнічних груп у контексті „багатокультурного розвитку” на етапі виходу з кризових ситуацій. – Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збір. наук. статей. – Чернівці: Рута, 2009. – Т. 19-20. – С. 48-53.
160.	Богатирець В.В.	Герменевтика як теорія інтерпретації та когніції тексту. – Науковий вісник Чернівецького університету: збір. наук. статей.

		– Вип. 439-440: Германська філологія. Чернівці: ЧНУ, 2009. – 192 с. – 34-38
161.	Богатирець В.В.	Canadian Ukrainians in Multiculturalism: the Problems of Identity in Diversity Preserving.- Forum: Ukraine – Canada: Bridges of Cooperation and Friendship (special issue). – Social and Political Journal – 2008. – №1 (6). – С. 28 – 33.
162.	Богатирець В.В.	Ефективність концепції культурного плюралізму в розв'язанні проблем етнопонаціонального розвитку (досвід США та Канади) // III Міжнародна науково-практична конференція „Актуальні проблеми філології та американські студії” – Матеріали. – Київ, 2010. – Т. 1. – С. 156-161
163.	Богатирець В.В.	Алгоритми розв'язання ключових протиріч суспільного розвитку у контексті євроінтеграції // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2010. – Т. 21-22. – С. 37-42.
164.	Богатирець В.В.	Міжкультурна взаємодія етносів як характерна ознака сучасної доби етноглобалістики Форум: суспільно-політичний журнал. – Європейська мозаїка: турботи, сподівання, рішення. – Чернівці: Золоті литаври, 2010. – №1 – С. 48-54.
165.	Богатирець В.В.	Розв'язання міжетнічних протиріч у країнах Центральної та Східної Європи (досвід багатокультурної Канади) // Україна, Білорусь, Польща та Литва: від колізій минулого до спільних європейських цінностей та перспектив співпраці: Політологічні та соціологічні студії: Збірник наукових статей. – Чернівці: Букрек, 2009. – Т. 8. – С. 318-333.
166.	Богатирець В.В., Куделько З.Б., Звягінцева О.Б.	New Perspectives (Нові обрії): підручник / В.В. Богатирець, З.Б. Куделько, О.Б. Звягінцева. – Підручник. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011 – 424 с.
167.	Богатирець В.В., Куделько З.Б., Лучак М.М., Макар В.І.	“Public Administration” (Англійська мова в професійній діяльності): Навчальний посібник. Частина I. Чернівці: Чернівецький ун-тет, 2011. – 464с. (Гриф МОНСМУ)
168.	Богатирець В.В.	Концептуальні засади розв'язання етнопонаціональних проблем у сфері етнополітичного менеджменту – Американські студії / American Studies Journal – Чернівці:

		Книги-XXI, 2010 – №1– С. 50-54
169.	Богатирець В.В.	Регіональні особливості Канади у контексті квебекського національного питання – Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2011. – Т. 23-24. – С. 15-19
170.	Богатирець В.В.	Парадигми підготовки державно-управлінських кадрів у зарубіжних країнах як приклад для запозичення для України – Освіта регіону Науковий журнал – Вид.: №3 від 8.2011 – С. 27-33(фахове вид.)
171.	Богатирець В.В.	Глобалізаційні впливи на етнонаціональні відносини – Перша міжнародна конференція з Канадознавства (26-28 лютого 2010). – Матеріали. – Чернівці, 2011. – С. 193-199
172.	Богатирець В.В.	Вплив буковинців та галичан на формування національної самосвідомості і збереження власної культури українських канадців у багато культурному середовищі – Наука і освіта: крок у майбутнє – VI Міжнародна наукова конференція „Кайндлівські читання – Матеріали.– Чернівці-Вижниця: Черемош, 2011. – С. 18-25.
173.	Куделько З.Б.	Специфіка терміна в контексті нормалізації // Материалы III Международной научно-практической конференции „Научное пространство Европы - 2007”. – Том. 12. Филологические науки. – Днепропетровск: Наука и образование, 2007. – С. 36-38
174.	Куделько З.Б.	До питання про побудову навчальних фахових текстів // Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції „Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця”. 22-23 березня 2007 р. / За заг. ред. А.Г.Гудаманяна, О.В.Петренка – Том. 2. – К.: НАУ, 2007. – С. 164-165.
175.	Куделько З.Б.	Термінологічна номінація та поняття норми в мові // Materiály VI mezinárodní vědecko – praktická conference “Nastolení moderní vědy - 2007”. – Dil 4. Pedagogika. Filologické vědy. Psychologie a sociologie: Praha. Publishing House “Education and Science” s.r.o. – С. 68-70.
176.	Куделько З.Б., Посконюк Н. М.	Аспекти словотворення в терміносфері ринкових взаємин / Науковий вісник

		Чернівецького університету: збірник наукових праць. – Вип. 339-340: Германська філологія. – Чернівці: Рута, 2007. – С. 125-131.
177.	Куделько З.Б.	Деякі аспекти функціонування терміна в тексті // Сучасні проблеми лінгвістичних досліджень і методика викладання іноземних мов професійного спілкування у вищій школі: збірник наукових праць. Частина 1. – Львів, 2007. – С. 263-264.
178.	Куделько З.Б., Бурейко Н.	Сонети В. Шекспіра в перекладі Д.Паламарчука. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
179.	Куделько З.Б., Коліщук А.	Особливості перекладу дипломатичної термінології. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
180.	Куделько З.Б.	Мовні інтерференції в мові дипломатії / Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. – Вип. 378-379: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2008. – С. 130-133.
181.	Куделько З.Б.	Переклад як засіб побудови терміну (на прикладі дипломатичної термінології) // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития - 2008”. – Том. 15. Философия и филология. – Одесса, 2008. – С. 51-52.
182.	Куделько З.Б.	Інтернаціоналізми в терміносистемі дипломатії // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 24. – Част. 2. – К., КНУ ім. Тараса Шевченка. – 164-168 С.
183.	Куделько З.Б., Коліщук А.	Труднощі при перекладі текстів суспільно-політичного характеру. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці:

		Рута, 2008.
184.	Куделько З.Б., Куделько А.	Терміносистема дипломатії: особливості розвитку та функціонування. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
185.	Куделько З.Б.	Переклад як засіб побудови терміна та мовні інтерференції / Сучасні проблеми германістики в Україні // Матеріали міжнародної наукової конференції. – Дрогобич: Видавець Сурма, 2008. – 134-139 С.
186.	Куделько З.Б., Куделько А.А.	Дидактичні питання конструювання фахових текстів / Материалы международной научно-практической конференции „Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития - 2009”. – Том. 14. Философия и филология. – Одесса, 2009. – С. 9-11.
187.	Куделько З.Б.	Synonyms in LSP Language / Актуальні проблеми філології та американські студії: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. А.Гудаманяна. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2010. – С. 162-164.
188.	Куделько З.Б.	Лексико-семантичні особливості терміносистеми дипломатії: полісемія. – Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 22. – Том 1. – Чернівці: Книги. – XXI, 2010. – С. 227-231.
189.	Камінська О.І., Кияк Т.Р.	Фахові мови, термінологія та науково-технічний переклад // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. Випуск 22. Частина I. – Київ: Київський університет, 2007. – С. 142 – 145.
190.	Камінська О.І.	Лексичні особливості термінологічної системи німецької фахової мови дипломатії // Буковинський журнал – 2007. № 2-3. – С. 205 – 211.
191.	Камінська О.І.	Фахова комунікація у планових мовах та шляхи поповнення її термінологічного складу. перфекта // Матеріали VI Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції,

		присвяченої 600-річчю першої писемної згадки про Чернівці. – Частина 2. – Чернівці, 12-13 жовтня 2007 р. – С. 219-220.
192.	Камінська О.І.	До питання про системність німецькомовних термінів дипломатії. //Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 24. – Част. 3. – К., КНУ ім. Тараса Шевченка. – С. 10 – 14.
193.	Камінська О.І., Гуціна А.	Жіночі організації української діаспори та їх зв'язки з громадськістю України. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
194.	Камінська О.І.	Дипломатичний підстиль німецької мови. // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки: Випуск 22. Том. 2. – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – С.228 – 231.
195.	Камінська О.І.	Запозичення як спосіб словотворення в дипломатичній термінології німецької мови // Наукові праці Кам'янець-Подільського університету ім. Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 26. - Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2011. – с. 127 – 130.
196.	Камінська О.І.	Німецька фахова мова дипломатії та особливості її словотворення // Наукові записки. – Випуск 95. – Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 2 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2011. – с. 501 – 504.
197.	М.Лучак	Релігія та виборчий процес у США // Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 березня 2007 р.). – Т.2. – К: НАУ, 2007. – С. 102-103.
198.	М.Лучак	Theoretical and Historical Context: Possibility of Strong Party Government in the USA // Матеріали 3-ї Міжнародної конференції «Науковий простір Європи – 2007» (16-30.04.2007) – Т. 6. – Дніпропетровськ, 2007. – С. 74-77.
199.	Mykola Luchak	Політичні партії та виборча система США // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута,

		2007. – Т. 15-16. – С. 79 – 83.
200.	М.Лучак	Демократизм і легітимність виборів президента США: реалії сьогодення // Наук. Вісник Чернівецького ун-ту. — Чернівці: Рута, 2007. Вип. 325-326: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – С. 80-84.
201.	М.Лучак, Гущина А.	Вплив глобалізації на переклад. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
202.	М.Лучак, Додяк Н.	Переклад суспільно-політичних реалій. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
203.	М.Лучак	Колегія виборників як основний інструмент президентських виборів у США. Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збір. наук. статей. – Чернівці: Рута, 2008. – Т. 17–18. – С. 43 - 48
204.	М.Лучак, Слепенюк В.	Переклад каламбуру. // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 10-11 травня 2007 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2007
205.	М.Лучак, Покорна О.	Європа та США: геополітичне суперництво. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
206.	М.Лучак	Стратегія основних політичних партій США під час президентських виборів. / Актуальні проблеми філології та американські студії. // Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції 22-24 квітня 2009 р. Київ: вид. Європ. Ун-ту., 2009. – с. 123 – 127.
207.	Звягінцева О.Б., Лучак М.М.	Selected Readings on US History / Нариси з історії США: Посібник з англійської мови. – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – 140 с.
208.	Звягінцева О.Б.	Еволюція іміджу України в США у контексті президентських виборів 2004 та 2010 рр. // Американські студії / American Studies Journal.

		– №1. – Чернівці: Буковинський центр американських студій, 2010. – С. 59 – 63.
209.	М.Лучак	Нове перегрупування політичних сил у США // III Міжнародна науково-практична конференція „Актуальні проблеми філології та американські студії” – Матеріали. – Київ, 2010. – Т. 1. – С. 206 – 209.
210.	М.Лучак	Перегрупування електорату в США за ідеологічними принципами в кінці ХХ ст. // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2010. – Т. 21-22. – С. 73 – 78.
211.	М.Лучак, Івасюк О.Я., Копилов В.С.,	Міжнародні відносини: Посібник з практики перекладу (=Decoding English for International Relations / Ol'ha Ivasiuk, Volodymyr Kopylov, Mykola Luchak). – Чернівці: Chernivtsi: Книги-XXI: Books-XXI, 2011. – 200 с.
212.	Логвінов І.І.	Світоглядний фермент магрибської гендерної літератури крізь призму мусульманської ментальності // Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції „Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця”. 22-23 березня 2007 р. / За заг. ред. А.Г.Гудаманяна, О.В.Петренка – Том. 2. – К.: НАУ, 2007. – С. 164-165.
213.	Логвінов І.І.	Особливості магрибської літератури колоніального періоду // Materiály VI mezinárodní vědecko – praktická conference “Nastolení moderní vědy - 2007”. – Díl 4. Pedagogika. Filologické vědy. Psychologie a sociologie: Praha. Publishing House “Education and Science” s.r.o. – С. 68-70.
214.	Логвінов І.І.	Історико-політичне підґрунтя формування магрибської літератури // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития - 2008”. – Том. 15. Философия и филология. – Одесса, 2008. – С. 52-53.
215.	Логвінов І.І.	Історико-політичне підґрунтя формування жанрової системи магрибської літератури // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 24. – Част. 2. – К., КНУ ім. Тараса Шевченка.

		– 206-210 С.
216.	Логвінов І.І., Саннікова Д.	Особливості франкомовного перекладу у творах магрибської письменниці Ассії Джебар. // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету, присвяченої 600-річчю м. Чернівці. Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2008.
217.	Логвінов І.І.	Періодизація магрибської літератури / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития - 2009”. – Том. 14. Философия и филология. – Одесса, 2009. – С. 55-56.
218.	Логвінов І.І.	Історико-політичне підґрунтя формування магрибської літератури / Сучасні проблеми германістики в Україні //Матеріали міжнародної наукової конференції. – Дрогобич: Видавець Сурма, 2008. – 483-489 С.